2022

Tuarascáil Bhliantúil

Sláinte agus folláine an phobail a chothú trí shábháilteacht bia agus nósanna sláintiúla itheacháin a chur chun cinn ar oileán na hÉireann.

safefood

Clár Ábhar

Ráiteas an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin 4

Maidir le ***safe*****food** 8

Ár bhfeachtais 11

Ár dtaighde 18

Foilseacháin 19

Ár líonraí 22

Ár rialachas 34

Tuarascáil maidir le luach saothair 38

Cuntais Bhliantúla 43

Aguisín 1 - Ordachán Cuntas 75

Ráiteas an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Cé gur fhilleamar ar ár ngnáthamh laethúil san obair agus sa saol den chuid is mó mar thoradh ar an maolú ar shrianta phaindéim Covid-19, is léir gur ré dhúshlánach éiginnte é seo go fóill.

Chuir an choinbhleacht leanúnach san Eoraip le géarchéim mhéadaitheach costas maireachtála. Tá éifeachtaí na géarchéime sin le feiceáil ina lán réimsí, go háirithe an méadú i bpraghsanna bia, a chuireann teaghlaigh faoi bhrú méadaithe chun greim a choinneáil faoin bhfiacail agus chun bia sábháilte sláintiúil a ithe an tráth céanna. Tá áthas orm a rá go bhfuil na feachtais éagsúla feasachta poiblí, na cláir éagsúla agus na tionscnaimh éagsúla a ndéanann ***safe*food** stiúradh agus bainistiú orthu ar fud oileán na hÉireann riachtanach maidir lena chinntiú go leantar le cúnamh agus treoir a sholáthar ar fud na sochaí agus do na daoine is soghonta agus is mó faoi mhíbhuntáiste.

I gcás ***safe*food**, tá sé tábhachtach go bhfeicfimis an pictiúr mór maidir leis an dóigh a mbíonn ár gcuid oibre bunaithe ar an mbonn taighde agus fianaise is déanaí ó thaobh sábháilteachta bia agus cothaithe de. Déanaimid comhpháirtíochtaí oibre a fhorbairt, a chothú agus a choinneáil ar bun le príomh-ghealsealbhóirí in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann araon freisin. Bainimid leas as an méid sin ar fad ansin chun cumarsáid a dhéanamh leis an bpobal agus le geallsealbhóirí eile ar fud an tslabhra soláthair bia trínár gcuid feachtas comhtháite margaíochta, trínár gcuid oiliúna agus trínár gcuid seirbhísí faisnéise.

Ba mhaith liom an deis seo a thapú chun forbhreathnú achomair a thabhairt duit ar roinnt de na príomhéachtaí a ghnóthaigh ***safe*food** agus ar roinnt den obair shuntasach a rinne sé sa bhliain 2022, mar atá pléite ar shlí níos mine i rannáin eile den tuarascáil seo.

Inár dtaighde coimisiúnaithe, cuirtear leis an mbonn fianaise eolaíche agus cuirtear bonn eolais faoinár gcumarsáidí trí fhionnachtana atá soiléir, neamhspleách agus ábhartha a sholáthar. D'fhoilsíomar 11 tuarascáil taighde i mbliana, ina gcumhdaítear topaicí i réimse na sábháilteachta bia agus i réimse an chothaithe araon. Áiríodh iad seo a leanas le roinnt de na topaicí sin: rialú codanna bia; forlíontaí bia; bianna saoráideacha réamhullmhaithe; malairtí plandabhunaithe ar bhianna déiríochta; úsáid ábhar frithmhiocróbach i sláinte ainmhithe; agus costas eacnamaíoch na hipiríogaireachta bia. Molaim obair na n-acadóirí agus na dtaighdeoirí sin ar oibríomar leo ar fud an oileáin ar fad as a dtiomantas do thaighde eolaíoch atá ar ardchaighdeán agus lena ndéantar fíordhifríocht.

Leanann ár Líonra Eolais sármhaith le comhoibriú, comhroinnt eolais agus tuiscint a spreagadh idir gairmithe a bhfuil spéis acu i sábháilteacht bia nó a bhfuil freagracht orthu aisti. D'óstáil an Líonra 53 imeacht dhifriúla i mbliana, lenar áiríodh seimineáir, ceardlanna tiomnaithe oiliúna agus seimineáir Ghréasáin. D'fháiltíomar freisin roimh bhreis agus 100 ball nua den líonra, agus táimid ag tnúth lena rannpháirtíocht leanúnach.

Bhí an bhliain seo ar an gcéad bhliain iomlán dár n-acmhainn oiliúna sábháilteachta bia ar líne darb ainm '***safe*food**forbusiness.com' freisin. Ar an suíomh sin, tairgtear oiliúint sábháilteachta bia in aisce don iliomad gnólachtaí bia beaga atá i gcroílár ár bpobal agus atá ina gcuid luachmhar de shlabhra soláthair bia na hÉireann. Bhain breis agus 5,100 duine aonair úsáid as an acmhainn go dtí seo. Bíonn an acmhainn ag dul ó neart go neart agus beidh sí ina cabhair mhór maidir le gnólachtaí bia beaga a chumasú uasoiliúint i sábháilteacht bia de réir mar a fhilleann an t-éileamh ar ais tar éis deireadh a chur le srianta paindéime.

Tá ár gcuid oibre i réimse na hipiríogaireachta bia níos tábhachtaí agus níos ábhartha anois ná riamh tar éis 'Dlí Natasha' a thabhairt isteach i dTuaisceart Éireann. Trínár gcomhpháirtíocht le Comhairle Buirge Aontroma agus Bhaile na Mainistreach agus leis an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia i dTuaisceart Éireann, d'fhorbraíomar sraith físeán oiliúna agus leathanach Gréasáin chun cabhrú le gnólachtaí bia a ullmhaíonn táirgí réamhphacáistithe lena ndíol go díreach an reachtaíocht um lipéadú bia a chomhlíonadh. Tá sé tábhachtach a rá go rachaidh na hacmhainní sin chun tairbhe go díreach do dhaoine den phobal a bhfuil hipiríogaireacht bia orthu agus go gcothóidh siad feasacht mhéadaithe ar bhainistiú agus rialú ailléirginí bia.

> I gcás ***safe*food**, tá sé tábhachtach go bhfeicfimis an pictiúr mór maidir leis an dóigh a mbíonn ár gcuid oibre bunaithe ar an mbonn taighde agus fianaise is déanaí ó thaobh sábháilteachta bia agus cothaithe de. Déanaimid comhpháirtíochtaí oibre a fhorbairt, a chothú agus a choinneáil ar bun le príomh-gheallsealbhóirí in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann araon freisin. Bainimid leas as an méid sin ar fad ansin chun cumarsáid a dhéanamh leis an bpobal agus le geallsealbhóirí eile ar fud an tslabhra soláthair bia trínár gcuid feachtas comhtháite margaíochta, trínár gcuid oiliúna agus trínár gcuid seirbhísí faisnéise.
>
> Ba mhaith liom an deis seo a thapú chun forbhreathnú achomair a thabhairt duit ar roinnt de na príomhéachtaí a ghnóthaigh ***safe*food** agus ar roinnt den obair shuntasach a rinne sé sa bhliain 2022, mar atá pléite ar shlí níos mine i rannáin eile den tuarascáil seo.

Ar fud ár bpobal uile, leanann ***safe*food** le hathrú ar feadh an tsaoil a bhaint amach tríd an gclár um Thionscnaimh Bhia Pobail a chistiú agus a chothú. Ó seoladh an chéad chlár um Thionscnaimh Bhia Pobail sa bhliain 2010, thugamar cabhair do bhreis agus 40,000 duine i bpobail áitiúla ar fud an oileáin trí chabhair agus comhairle phraiticiúil a thairiscint chun scileanna bia a fheabhsú agus chun daoine a spreagadh roghanna bia níos sláintiúla a dhéanamh. Is féidir leis na scileanna inaistrithe saoil sin cabhrú leis an bpobal ar fad agus tionchar dearfach a imirt ar shláinte agus ar chothú araon. Trínár gcomhpháirtíocht le 12 Ionad Maireachtála Sláintiúla ar fud Thuaisceart Éireann, cuireadh ar chumas na nIonad cláir thacaíochta pobail a sholáthar chun cabhrú le nósanna siopadóireachta bia a athmhúnlú agus tionchar dearfach a imirt ar nósanna itheacháin.

Agus géarchéim costas maireachtála i réim, bíonn bochtaineacht bia ag déanamh difear do níos mó daoine anois ná riamh. Leanann ár Líonra Bochtaineachta Bia uile-oileáin lena chinntiú go ndírítear aird an lucht déanta beartas ar shaincheist na bochtaineachta bia ionas go leantar le guthanna daoine atá faoi réir dúshláin den sórt sin agus, go deimhin, atá faoi réir neamhshlándáil bia a chluinstin. I gcomhthráth leis an obair pobail sin, soláthraítear le gníomhaíochtaí ár bhFóraim um Ghníomhaíocht uile-oileáin ar Mhurtall ardán le haghaidh comhpháirtíocht idir iad sin a phléann le taighde, le tathant agus le cur chun feidhme. D'fhreastail breis agus 250 toscaire ar an dá imeacht dhébhliantúla a reáchtáladh i mbliana. Chuir sé lúcháir orainn gur oscail an tOllamh Michael McBride, an Príomhoifigeach Leighis do Thuaisceart Éireann, ár n-imeacht do mhí an Mheithimh. Is gá an tacaíocht sin a thabhairt chun dúshláin an mhurtaill agus stiogma an mhurtaill sa tsochaí a shárú.

Leanann an chomhpháirtíocht thairbheach atá ar bun againn le Cumann Sacair na hÉireann lenár gclár 'On the Ball' a sholáthar agus a leathnú chun oideachas a chur ar leanaí faoin tábhacht a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin agus le stíleanna gníomhacha maireachtála. Ghlac breis agus 3,000 leanbh ó gach cuid de Thuaisceart Éireann páirt i gcláir iarscoile in 48 mbunscoil i mbliana, agus tá dea-rudaí i ndán don tionscnamh.

Maidir lenár bhfeachtais sláinte atá dírithe ar an bpobal, tháinig START, feachtas cúig bliana dár gcuid, chun deiridh i mbliana. Forbraíodh an feachtas sin i gcomhar le roinnt comhpháirtithe earnála sláinte chun spreagadh agus tacaíocht a thabhairt do thuismitheoirí nósanna sláintiúla stíl mhaireachtála a thosú agus cloí leo. Bhain an athchuimhne ar fhógráin teilifíse an fheachtais 71% amach le linn na bliana 2022, rud a bhí cothrom le méadú suntasach 20% ar an bhfigiúr nuair a craoladh an feachtas den chéad uair sa bhliain 2018. Taispeántar san fheachtas an luach agus an tionchar a bhaineann le feachtas um athrú forchéimnitheach marthanach iompraíochta lena léirítear fíorshaol tuismitheoirí.

Rinneadh ár bhfeachtas leanúnach sábháilteachta bia darb ainm 'Cuir Iontaoibh sa Teirmiméadar Feola' a chraoladh le linn amanna tábhachtacha de shéasúr na bhfulachtaí samhraidh agus de shéasúr na Nollag, agus torthaí láidre á mbaint amach ina leith; tháinig méadú 9% ar úinéireacht thuairiscithe teirmiméadar feola agus, ina measc sin a chonaic ár bhfeachtas, tá sé beartaithe ag beagnach ceathrar as gach deichniúr (38%) teirmiméadar feola a cheannach sa todhchaí.

Leanaimid le bheith tiomanta do spriocphobal a fhorbairt ar na meáin shóisialta agus ar na meáin dhigiteacha – tugadh beagán faoi bhun trí mhilliún cuairt ar ár suíomh Gréasáin i mbliana agus bhí breis agus 115,000 leantóir againn ar ár gcainéil meán sóisialta. Is tábhachtaí anois ná riamh cumarsáidí eolaíochta fianaisebhunaithe a chomhroinnt leis an bpobal chun a chinntiú go bhfaigheann daoine comhairle sábháilteachta bia agus cothaithe atá so-rochtana, cruinn, eolach agus iontaofa.

Léirítear i dtuarascáil na bliana seo leithead na hoibre a dhéanann ***safe*****food** agus, mar chomhlacht Thuaidh/Theas, táimid i riocht uathúil chun comhar méadaithe agus comhpháirtíocht mhéadaithe a chothú agus a chur chun cinn ar fud an oileáin. Is cuma cé acu a bhíonn sé ag plé le nithe acadúla nó eolaíochta, le nithe saotharlainne nó gnó bia, le nithe pobail, le nithe beartais nó le nithe atá dírithe ar an bpobal, leanann ***safe*****food** le ról réamhghníomhach a imirt maidir le caidreamh fadtéarmach inbhuanaithe oibre a fhorbairt leis an iliomad eagraíochtaí a sholáthraíonn fíorthairbhí dár saoránaigh. Táim an-bhuíoch den líon mór daoine aonair, gníomhaireachtaí agus eagraíochtaí ó gach cuid den oileán a d'oibrigh i gcomhar le ***safe*****food** i mbliana. Creidim go spreagtar leis an gcur chuige comhcheangailte ciallmhar sin an úsáid is fearr as acmhainní chun an luach is fearr ar airgead a bhaint amach ar mhaithe le feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí.

Chomh maith leis sin, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis na comhaltaí dár mBord Comhairleach agus dár gCoiste Comhairleach as ucht a bpaisin agus a ndíograise agus iad ag cabhrú linn dul i ngleic le saincheisteanna leanúnacha agus le saincheisteanna atá ag teacht chun cinn i réimse na sábháilteachta bia agus an chothaithe. Mar fhocal scoir, ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil le mo chomhghleacaithe uile in ***safe*****food** as an obair a rinne siad agus as an spiorad foirne agus as an gcomhghleacaíocht a léirigh siad. Léiríonn siad luachanna ár n-eagraíochta agus taispeánann siad tiomantas buan do chabhrú lenár saoránaigh. Táimid ag tnúth go muiníneach leis na deiseanna atá le teacht.

Maidir le *safe*food

Comhlacht uile-oileáin a bunaíodh faoin Acht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, is ea ***safe*food**.

Is é an ról atá againn feasacht agus eolas ar shábháilteacht bia agus cothú a chur chun cinn ar oileán na hÉireann. Chun é sin a dhéanamh, déanaimid na nithe seo a leanas

- Comhairle a thabhairt don phobal maidir le nósanna sláintiúla itheacháin agus sábháilteacht bia.
- Taighde a dhéanamh ar shábháilteacht bia agus cothú.
- Comhoibriú eolaíoch agus naisc eolaíocha a chur chun cinn idir saotharlanna.
- Measúnú neamhspleách a dhéanamh ar an soláthar bia.
- Faireachas a dhéanamh ar ghalair a bhaineann le réim bia.

An dóigh a n-oibrímid

An pobal

Is iad daoine atá i gcroílár ár ngníomhaíochtaí cumarsáide. Coinnímid ar an eolas faoi ábhair imní an phobail faoi bhia trí thaighde margaidh a dhéanamh go tráthrialta. Bíonn an chomhairle uainn maidir le sábháilteacht bia agus maidir leis an tábhacht a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin bunaithe ar shonraí fónta eolaíocha agus ar an tacaíocht a fhaightear ónár bhfoirne um shábháilteacht bia agus cothú. Chun ár gcuid teachtaireachtaí a chur in iúl, bainimid úsáid as na meáin thraidisiúnta agus na meáin nua, as imeachtaí, as urraíocht, as fógraíocht, as margaíocht dhíreach agus as caidreamh poiblí.

Féach leathanach **11** chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár gcuid feachtas.

Taighde

Bíonn beartais éifeachtacha sábháilteachta bia agus comhairle éifeachtach sábháilteachta bia ag brath ar bhonn fianaise atá cothrom le dáta agus lena soláthraítear sonraí agus faisnéis atá láidir, cruinn agus ar ardchaighdeán. Coimisiúnaíonn ***safe*food** taighde chun aghaidh a thabhairt ar bhearnaí in eolas eolaíoch agus chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna atá ag teacht chun cinn. Tá an luach a bhaineann le haschuir den sórt sin le feiceáil go réidh sa raon leathan feachtas agus clár feasachta poiblí agus sa raon leathan feachtas agus clár eile a sheoltar. Faigheann ár n-oifig taighde agus ár ngníomhaíochtaí taighde tacaíocht ó Choiste Comhairleach, a chuimsíonn saineolaithe sábháilteachta bia agus saineolaithe eile ón mbiashlabhra ar fad.

Féach leathanach **18** chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár gcuid taighde agus foilseachán.

Sábháilteacht bhia

Dírímid ar an bhfaisnéis is gá a sholáthar do dhaoine chun gur féidir leo bia a láimhseáil go sábháilte ina dteach. Tacaímid leo sin a tháirgeann bia agus le daoine eile feadh an tslabhra soláthair bia freisin. Tá sé tábhachtach go mbeadh ár gcuid cumarsáidí bunaithe ar bhonn láidir fianaise agus go n-úsáidfeadh ***safe*food** an fhaisnéis eolaíoch is fearr atá ar fáil chun faisnéis agus comhairle phoiblí atá soiléir, réalaíoch, cuí agus neamhspleách a tháirgeadh don tionscal bia. Mar aon le haghaidh a thabhairt ar na hábhair imní a shainaithnítear sa taighde a dhéanaim-id ar thomhaltóirí, seolaimid faire fáistine réamhghníomhach chun sainaithint a dhéanamh ar shaincheisteanna atá ag teacht chun cinn i sábháilteacht bia agus chun tús áite a thabhairt do bhearnaí ábhartha eolais inár gclár taighde.

Chabhraigh ár sainordú uathúil Thuaidh/Theas linn comhar eolaíoch a chur chun cinn idir gairmithe sábháilteachta bia ón lucht léinn, ón tionscal agus ón earnáil phoiblí (saotharlanna san áireamh) agus idir geallsealbhóirí eile ar fud oileán na hÉireann ar mhaithe le hiomláine an bhiashlabhra a neartú. Imríonn cláir amhail Líonra Eolais ***safe*food** ról lárnach ina leith sin trí chabhrú le gairmithe ceangal agus saineolas a chomhroinnt le chéile. Trí chomhpháirtíochtaí agus trí shineirgí, féachaimid le muinín a mhéadú as an mbiashlabhra ar fud an oileáin. Féach leathanach **22** chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár Líonra Eolais agus faoinár gcuid clár sábháilteachta bia.

Cothú

Ceann amháin de na príomh-shaincheisteanna sláinte poiblí ar oileán na hÉireann is ea murtall. Chun aghaidh a thabhairt ar mhurtall, agus ar shaincheisteanna eile amhail bochtaineacht bia, is gá cur chuige ilearnála idirdhisciplíneach a ghlacadh. Tá trí shnáithe ann dár gcuid oibre i réimse an chothaithe:

Obair i gcomhar le geallsealbhóirí ar fud oileán na hÉireann.	Cumarsáid a dhéanamh chun feasacht a mhúscailt agus chun iompraíocht a athrú.	An bonn fianaise a fhorbairt.

Féach leathanaigh **26 agus 28** chun tuilleadh faisnéise a fháil faoinár gcuid clár cothaithe.

Obair i gcomhpháirt

Cuid dhílis de ról ***safe*food** mar chomhlacht Thuaidh/Theas is ea obair i gcomhpháirt. Is cuma cé acu a úsáidtear é inár bhfeachtais chumarsáide, inár dtaighde eolaíochta nó inár líonraí gairmiúla, is é an toradh atá ar ár gcur chuige comhpháirtíochta go gcruthaítear neart nasc dearfach agus caidreamh marthanach inbhuanaithe ar oileán na hÉireann. Féach leathanach **29** chun faisnéis a fháil faoi obair comhpháirtíochta ***safe*food**.

*safe*food sa bhliain 2022

115,984
an líon leantóirí ar ár gcainéil meán sóisialta

Seoladh caighdeáin chothaithe do chúram sláinte agus cúram sóisialta i gcúig iontaobhas i dTuaisceart Éireann

11
an líon tionscadal taighde a foilsíodh

13
an líon Tionscadal Pobail a cistíodh

3
an líon tionscadal taighde a críochnaíodh

44
an líon imeachtaí

19
an líon preaseisiúintí a eisíodh

3,000
an líon leanaí ó 48 mbunscoil a ghlac páirt sa chlár 'On the Ball'

6
an líon Físeán faoi Ailléirginí Bia

Beagán faoi bhun 3 mhilliún cuairt leathanaigh ar *safe*food.net

3,720
an líon leantóirí nua atá againn ar na meáin shóisialta

2
an líon Podchraoltaí de 'The Curious Consumer'

3,147
an líon daoine a rinne an scrúdú *safe*food don bheatha

12
an líon Ionad de Chomhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla a sholáthair an clár 'Bunathraigh do Thralaí'

Ár bhfeachtais

Cuirtear ár bpríomhtheachtaireachtaí maidir le sábháilteacht bia, sláinteachas bia agus cothú in iúl don phobal ach leas a bhaint as meascán d'fhógraíocht, de chaidreamh poiblí, de mhargaíocht dhíreach, de na meáin dhigiteacha agus shóisialta, d'ócáidí, d'fhoilseacháin, d'urraíocht agus de shuíomh Gréasáin *safe*food.

Feachtas START um murtall i measc leanaí

Bliain deiridh d'fheachtas sláinte poiblí cúig bliana dar teideal 'START' ba ea an bhliain 2022. Tá an feachtas START ar cheann amháin de na gníomhartha atá sa straitéis 'Meáchan Sláintiúil d'Éirinn 2016 – 2025' agus leantar ar aghaidh ann leis an obair atá leagtha amach sa straitéis 'Todhchaí Níos Aclaí do Chách 2012 – 2022' (Tuaisceart Éireann).

Forbhreathnú ar an bhfeachtas.

Fís: Féachaint le gníomhú mar ghluaiseacht uile-shochaí lena dtabharfar spreagadh agus tacaíocht do thuismitheoirí tosú ar nósanna sláintiúla stíl mhaireachtála a fhorbairt agus leanúint leo ansin.

Misean: Cabhrú le teaghlaigh an chéad chéim a thógáil i dtreo stíl mhaireachtála níos sláintiúla a sholáthar dá leanaí agus leanúint leis an stíl mhaireachtála sin ansin.

Spreagadh a thabhairt: spreagadh a thabhairt do thuismitheoirí éacht laethúil amháin a dhéanamh ar dtús agus leanúint le hé sin a dhéanamh ansin, is cuma cé chomh minic agus a chuireann an saol bac orthu déanamh amhlaidh.

Spriocphobal: Tuismitheoirí agus cúramóirí leanaí idir sé mhí agus 12 bhliain d'aois, agus díriú ar leith á leagan ar na teaghlaigh sin atá ó chúlraí faoi mhíbhuntáiste.

Ár n-aidhm: Spreagadh, cumhacht agus tacaíocht a thabhairt do thuismitheoirí tosú ar nósanna sláintiúla stíl mhaireachtála a fhorbairt sa teaghlach agus leanúint leo ansin chun breismheachán a chosc le linn aois an linbh.

Teachtaireachtaí an fheachtais

Tá na seacht bpríomhtheachtaireacht a roghnaíodh ina léiriú ar uaillmhian an fheachtais.
Is iad seo a leanas na teachtaireachtaí sin:

- An méid bianna atá ar mhórán saille, salainn agus siúcra a thógtar a íoslaghdú.
- Uisce agus bainne a bhunú mar ghnáthdheochanna.
- Codanna atá oiriúnach do leanaí a chur chun cinn.
- An líon roghanna bia shláintiúil atá ar fáil do leanaí a mhéadú – tuilleadh torthaí, glasraí agus sailéad.
- Leibhéil ghníomhaíochta fisiciúla a mhéadú.
- Am scáileáin a theorannú.
- Am codlata a mhéadú.

Torthaí/aiseolas ar an bhfeachtas*

85% – an céatadán de dhaoine a d'athchuimhnigh ar aon chuid den fheachtas nuair a iarradh orthu déanamh amhlaidh.

98% – an céatadán de dhaoine a thuig éirim an fhógráin teilifíse.

89% – an céatadán de dhaoine a dúirt gur thug an fógrán muinín dóibh go bhféadfadh siad athruithe beaga a dhéanamh chun tairbhe do shláinte a linbh nó a leanaí.

71% – an céatadán de dhaoine a d'athchuimhnigh ar an bhfógrán teilifíse sa bhliain 2022, cothrom le **méadú an-suntasach 20 pointe** ó craoladh an chéad fhógrán sa bhliain 2018.

100% – an céatadán de thacadóirí an fheachtais a bhraith gur léiríodh san fheachtas na dúshláin a dtagann tuismitheoirí orthu gach lá agus gur tugadh ann faisnéis shoiléir faoi cén áit a bhféadfaí tuilleadh faisnéise a fháil.

> ***Bhí an feachtas teilifíse simplí agus réalaíoch do chuid mhór tuismitheoirí. Taispeánadh ann nach gá duit a bheith foirfe i gcónaí ach gur gá duit a bheith aireach ar na saincheisteanna go fóill.***
> ***Tá sé sin ag teacht leis an ngnáthshaol laethúil d'fhormhór na ndaoine.***

> ***Bhí cuma an-réalaíoch air do chuid mhór tuismitheoirí a bhíonn ag streachailt le hiompraíochtaí stíl mhaireachtála a choinneáil ar an gclár oibre ina saol gnóthach. Braithim go gcabhródh an réalachas sin le tuismitheoirí ceangal leis na teachtaireachtaí agus leis na hathruithe simplí a moladh. Bhraithfeadh cuid mhór tuismitheoirí go bhféadfadh siad na hathruithe/na héachtaí beaga sin a bhaint amach agus go dtabharfadh sé sin de chumhacht dóibh leanúint ar aghaidh.***

*Geallsealbhóir sláinte poiblí - feachtas meastóireachta ó Ipsos B&A.

‘Cuir iontaoibh sa teirmiméadar feola’ – feachtas sábháilteachta bia

Sheol ***safe*food** feachtas sábháilteachta bia dhá bhliain dar teideal ‘Cuir Iontaoibh sa Teirmiméadar Feola’ i mí Iúil 2021. Bhí an feachtas dírithe ar thuilleadh daoine a spreagadh teirmiméadar feola a úsáid agus iad ag cócaráil. Bhí sé bunaithe ar thionscadal taighde ar chistigh ***safe*food** é. Féachadh sa taighde sin ar na dearcthaí reatha agus na treochtaí reatha in úsáid teirmiméadar feola ag tomhaltóirí. Nochtadh ann go raibh teirmiméadair feola in úsáid ag níos lú ná 2% tráth an taighde.

Céim an tsamhraidh

B’ionann an ghníomhaíocht ó mhí na Bealtaine go mí Lúnasa 2022 agus an dara céim samhraidh d’fheachtas na dTeirmiméadar Feola agus díríodh lena linn ar úsáid teirmiméadar feola agus bia á chócaráil ar fhulacht a chur chun cinn. Craoladh an feachtas ar an teilifís, ar an raidió agus ar chainéil shóisialta agus dhigiteacha. Thacaigh siopaí áise, asraonta crua-earraí agus siopaí búistéara leis an bhfeachtas freisin trí bhileoga faisnéise agus póstaeir cur chun cinn a stocáil. Leathnaíodh tionchar an fheachtais arís eile trí ábhair bhrandáilte feachtais, teirmiméadar feola ina measc, a scaipeadh ar bhlagálaithe roghnaithe bia.

Reáchtáladh an feachtas ag Seó Bhaile Mhoireil Chumann Talmhaíochta Ríoga Uladh freisin chun daoine a spreagadh feoil a chócaráil go hiomlán ar mhaithe le nimhiú bia a sheachaint. Bhí dearadh de chineál ‘cóisire gairdín’ ar an seastán, a chuimsigh cluichí idirghníomhacha, bileoga faisnéise, taispeántais chócaireachta, comórtas agus féiríní chun aird cuairteoirí a mhealladh agus chun ár dteachtaireachtaí sábháilteachta bia a chur in iúl.

‘Cuir iontaoibh sa teirmiméadar feola’ - céim na Nollag

Craoladh an feachtas an athuair le linn mhí na Nollag agus díríodh lena linn ar úsáid teirmiméadar feola agus turcaí na Nollag á chócaráil a chur chun cinn.

Fógraíodh an feachtas ar an teilifís, ar an raidió agus ar chainéil meán sóisialta. Reáchtáladh gníomhaíochtaí caidrimh phoiblí i gcomhar le cócairí áitiúla, chuathas i dteagmháil le scríbhneoirí bia, agus chuathas i mbun caidreamh gníomhach leis na meáin i mbéal na Nollag freisin. Rinneadh bileog faisnéise Nollag saor in aisce ina raibh comhairle maidir le turcaí a chócaráil a dháileadh trí 250 siopa búistéara ar oileán na hÉireann agus trí níos mó ná 50 siopa in Éirinn.

Tugadh le fios i dtaighde a rinne Ipsos ar an spriocphobal tar éis an fheachtais gur tháinig méadú suntasach 9%, go 36%, ar úinéireacht teirmiméadar feola, i gcomparáid leis an taighde a rinneadh sa bhliain 2021. Ina measc sin a raibh teirmiméadar feola acu, thuairiscigh beirt as gach triúr (68%) go raibh sé acu le bliain anuas. Maidir leo sin a chonaic fógráin an fheachtais, tá sé beartaithe ag níos mó ná duine amháin as gach triúr (38%) teirmiméadar feola a cheannach sa todhchaí. Ba mhó an ghníomhaíocht Gréasáin a rinneadh i mí na Nollag ná an ghníomhaíocht a rinneadh i mblianta roimhe i gcás roinnt príomh-mhéadrachtaí, lenar áiríodh an líon amharc ar leathanaigh, rud a mhéadaigh faoi thart ar 8%.

tá sé beartaithe ag níos mó ná
duine amháin as gach triúr
teirmiméadar feola a cheannach sa todhchaí

‘Inflation Busters’

D’oibrigh ***safefood*** i gcomhar le Lidl ar an bhfeachtas ‘Inflation Busters’ dá chuid, rud a raibh mar aidhm leis réim bia shláintiúil a sholáthar do theaghlach ina bhfuil ceathrar ar feadh seachtaine ar phraghas réasúnach **€74**. Leis an bhfeachtas, tugadh deis mhaith dúinn ár dteachtaireachtaí a chur in iúl do dhaoine agus tionchar a imirt ar a gcinntí ag an bpointe ceannaigh. Tairgeadh treoir do Lidl maidir leis an gcomhairle cheart cothaithe agus maidir leis na roghanna cearta cothaithe chun a chinntiú go mbeadh na béilí a mholfadh sé cothromaithe go cuí. Threoraigh Lidl custaiméirí chuig an rannán oideas dár suíomh Gréasáin. Bhí an líne ‘Check out Lidl.ie/InflationBusters to see our meal plan created with healthy recipes from the all-island agency, ***safefood’*** le feiceáil ar phíosaí fógraíochta, lenar áiríodh cláir fógraí, fógráin ar an teilifís, agus bileoga faisnéise laistigh de shiopaí agus sa phreas.

Biachlár seachtainiúil samplach

AN LUAN

Bricfeasta
Brioscaí Cruithneachta

Lón
Ceapaire

Dinnéar
Sicín in Anlann Trátaí

AN MHÁIRT

Bricfeasta
Uibheacha Scrofa ar Thósta

Lón
Fillteog Tortilla le Sicín

Dinnéar
Bácáil Pasta Tuinnín

AN CHÉADAOIN

Bricfeasta
Brioscaí Cruithneachta

Lón
Pasta

Dinnéar
Stobhach Lintilí agus Glasraí

AN DÉARDAOIN

Bricfeasta
Uibheagán Spáinneach

Lón
Ceapaire

Dinnéar
Iasc agus Sceallóga Baile

AN AOINE

Bricfeasta
Brioscaí Cruithneachta

Lón
Ceapaire

Dinnéar
Millíní Feola agus Pasta

AN SATHARN

Bricfeasta
Brioscaí Cruithneachta

Lón
Pasta

Dinnéar
Uibheagán Spáinneach

AN DOMHNACH

Bricfeasta
Tósta Francach

Lón
Fillteog Turcaí Shliste

Dinnéar
Burgair Lintilí agus Mhairteola agus Sceallóga Baile

ROGHANNA SNEAICE

Tósta le hIm
Piseanna Talún

Úll

Maidí Cairéid

safe**food** sa nuacht agus sna meáin dhigiteacha

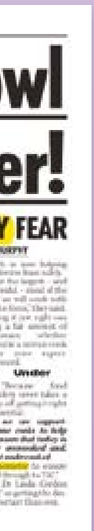

THE IRISH NEWS

People would back ban on unhealthy food advertising to tackle increasing rates of overweight and obesity

Why you should invest in a meat thermometer this Christmas

Don't fowl up dinner!

TURKEY FOOD SAFETY FEAR

Cost of living: NI people with food allergies forking out over £1,400 a year on average

RADIO HOST AND CHEF FRONTING

PUT YOUR BBQ IN SAFE HANDS

Jordan and Ben use skills to pass on cooking advice

SAFEFOOD'S SEVEN TOP TIPS FOR A FEAST TO REMEMBER

Consumer concerns over cost & cooking of traditional dinner

WELLBEING

The financial burden of living with a food allergy or intolerance in Northern Ireland

Feature

Antimicrobial usage is fast changing – for the better

HerFamily.ie
Irish families spend twice as much money on treats as they do healthy foods
Yikes.
I am sure we have all felt the pinch lately when it comes to our grocery bills.
We all have to eat, however, it seems most Irish families are actually spending far more on treats and sweets than they are fruit and vegetables, according to new

TRUST THE MEAT THERMOMETER
MORE INFO
Send message

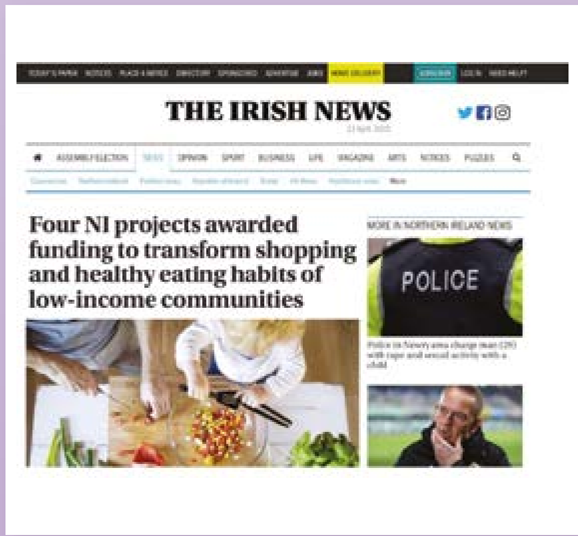
THE IRISH NEWS
Four NI projects awarded funding to transform shopping and healthy eating habits of low-income communities
MORE IN NORTHERN IRELAND NEWS
POLICE

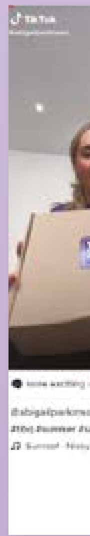

BANK HOLIDAY FOOD HYGIENE CAMPAIGN

THE IRISH Sun
News > Irish News
HEALTHY HABITS Irish families are spending four times as much on junk food as they are on vegetables

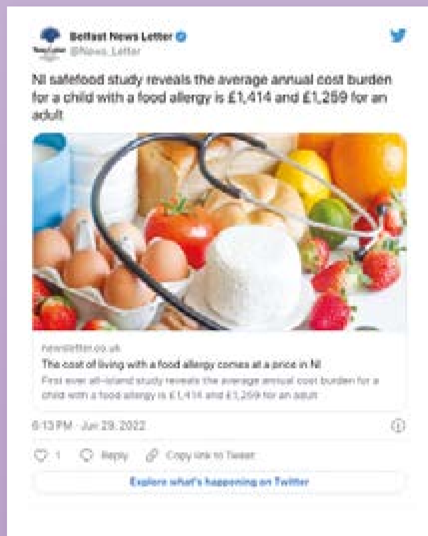
Belfast News Letter
@News_Letter
NI safefood study reveals the average annual cost burden for a child with a food allergy is £1,414 and £1,259 for an adult
newsletter.co.uk
The cost of living with a food allergy comes at a price in NI
6:13 PM · Jun 29, 2022
Reply
Copy link to Tweet
Explore what's happening on Twitter

BelfastLive
Irish Football Association and safefood team up to encourage healthy habits for kids

OUR WORLD: EATING HABITS
Choc to the system for family diets
OUR WORLD
JUNK SPEND HIGHER THAN FRUIT & VEG

Don't fowl up dinner!
TURKEY FOOD SAFETY FEAR

Ár dtaighde

Maidir leis an obair a dhéanann ***safe*food** ar shábháilteacht bia, cothú agus bia sláintiúil, tá sí spriocdhírithe ar an mbiashlabhra ina iomláine. Dá bharr sin, is fíor sin freisin i gcás ár dtaighde. Ceann amháin de phríomhfheidhmeanna ***safe*food** is ea 'glacadh coiteann a chruthú gur ar tháirgeoirí, próiseálaithe agus dáileoirí ar gach leibhéal, ar lónadóirí agus ar an bpobal atá an fhreagracht as bia sábháilte a sholáthar'. Chuige sin, cuireann ***safe*food** an biashlabhra ar fad san áireamh ina dhearcadh ar thaighde agus cinntíonn sé go mbíonn ár gclár taighde ceangailte lenár bpríomhfheidhmeanna agus go dtacaíonn sé leo.

Baintear úsáid as an taighde sin chun an bonn fianaise a thógáil le haghaidh cumarsáidí a bhfuil tacaíocht eolaíochta acu a fhorbairt, ar bonn fianaise é atá soiléir, údarásach, ábhartha agus neamhspleách agus a n-áirítear feachtais feasachta poiblí ***safe*food** leis. Toradh eile atá ar obair eolaíochta den sórt sin is ea go mbreisítear an tuiscint atá againn ar ghuaiseacha féideartha sa táirgeadh bia agus ar na bearta a theastaíonn chun na guaiseacha sin a íoslaghdú nó a dhíothú. Ag obair dó le príomh-gheallsealbhóirí in institiúidí taighde agus eile, tá ***safe*food** ag cothú caidreamh oibre uile-oileáin agus ag breisiú comhpháirtíochtaí idir institiúidí taighde ar fud oileán na hÉireann.

Forbhreathnú ar thionscadail taighde

Cuireadh na tionscadail taighde seo a leanas i gcrích ag deireadh na bliana 2022 agus tá siad le foilsiú sa bhliain 2023.

Beartais fhioscacha agus phraghsála a bhaineann le bia agus le deochanna neamh-mheisciúla: athbhreithniú ar an bhfianaise

Sa tionscadal taighde seo, sainaithníodh an fhianaise idirnáisiúnta ar chineálacha cur chuige agus éifeachtacht (agus clistí) na mbeartas fioscach agus praghsála a bhaineann le bia agus le deochanna neamh-mheisciúla chun feabhas a chur ar réimeanna bia agus chun galair neamhtheagmhálacha a chosc. Mhair an tionscadal 15 mhí ó mhí Eanáir 2021 go mí an Mhárta 2022.

Athbhreithniú ar an gcleachtas idirnáisiúnta um 'inbhuanaitheacht' a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte náisiúnta um bia sláintiúil agus ar na himpleachtaí praiticiúla do bheartais

Ghlac an tionscadal seo cur chuige modhanna measctha chun a shainaithint cad é an dea-chleachtas i leith inbhuanaitheacht a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte maidir le bia sláintiúil. Ba é an toradh a bhí ar athbhreithniú tapa ná gur cuireadh leis an mbeagán fianaise a bhí ar fáil chun feabhas a chur ar an tuiscint reatha ar an dea-chleachtas i leith inbhuanaitheacht a chomhtháthú isteach i dtreoirlínte náisiúnta réim bia maidir le bia sláintiúil. Mhair an tionscadal 34 mhí ó mhí Eanáir 2020 go mí Dheireadh Fómhair 2022.

Cuireadh tús leis an tionscadal taighde seo a leanas sa bhliain 2022.

Laghdú a dhéanamh ar nochtadh leanaí agus ógánach do mhargaíocht dhigiteach bianna míshláintiúla

Cuirfidh an tionscadal seo Creat CLICK na hEagraíochta Domhanda Sláinte chun feidhme chun dearcadh iomlánaíoch domhain a fhorbairt ar mhargaíocht dhigiteach bia/dí agus ar an dóigh rialáiltear í ar oileán na hÉireann, mar aon le hanailís ar chearta leanaí. Mairfidh an tionscadal 24 mhí ó mhí na Bealtaine 2022 go mí Aibreáin 2024.

Foilseacháin

D’fhoilsigh *safe*food 11 tuarascáil taighde sa bhliain 2022, inar pléadh le sábháilteacht bia agus le nósanna sláintiúla itheacháin.

Uirlisí rialaithe codanna – an éiríonn leo dáiríre?

Rinneadh ceangal idir codanna móra bia áirithe a ithe agus meáchan a chur suas. Is beag feasacht ar cad is méid chuí coda ann. Choimisiúnaigh ***safe*food** an taighde seo chun a thástáil cé acu a bhainfeadh nó nach mbainfeadh daoine úsáid as cupán marcáilte tomhais 200 ml sa bhaile ar oileán na hÉireann.

Forlíontaí bia: Iniúchadh a dhéanamh ar ár gcúiseanna le hiad a thógáil

Cé go bhfaigheann an chuid is mó de dhaoine dóthain vitimíní agus mianraí óna réim bia, thuairiscigh 30% de dhaoine ar oileán na hÉireann go dtógann siad forlíontaí bia. Scrúdaíodh sa taighde seo cén fáth a mbíonn na forlíontaí sin á dtógáil ag daoine chun cabhrú le bonn eolais a chur faoi threoir don phobal.

Bianna saoráideacha réamhullmhaithe agus rioscaí gaolmhara sábháilteachta bia

Bhí sé mar aidhm leis an taighde seo sonraí a bhailiú faoi na cineálacha “bianna saoráideacha” réamhdhéanta réamhphacáistithe atá ar fáil in asraonta miondíola agus i ngnólachtaí ar fud oileán na hÉireann agus measúnú a dhéanamh ar iompraíochtaí agus tuiscint na ndaoine a itheann na bianna sin.

Anailís thánaisteach ar shonraí suirbhé cothaithe faoi réimeanna bia leanaí ar oileán na hÉireann

Is róthrom nó murtallach atá líon suntasach leanaí ar oileán na hÉireann, agus ní bhíonn spriocanna tábhachtacha cothaithe á mbaint amach. Soláthraítear sa taighde seo fianaise réigiúnach agus náisiúnta do theachtaireachtaí sláinte poiblí chun nósanna sláintiúla itheacháin a chur ar aghaidh i measc leanaí idir dhá bhliain d'aois agus 12 bhliain d'aois.

Malairtí plandabhunaithe ar bhianna déiríochta: Táirgí atá ar fáil in ollmhargaí ar oileán na hÉireann, agus iompraíochtaí agus dearcthaí tomhaltóirí

Tugtar sa tuarascáil seo forbhreathnú ar na cineálacha difriúla malairtí plandabhunaithe ar bhainne, ar cháis agus ar iógart atá ar fáil ar líne ó raon ollmhargaí ar oileán na hÉireann agus ar an gcothú atá iontu.

Úsáid ábhar frithmhiocróbach i sláinte ainmhithe ar oileán na hÉireann: Eolas, dearcthaí agus iompraíochtaí

Bhí sé mar aidhm leis an tionscadal cur leis an tuiscint atá againn ar phatrúin iompraíochta i measc feirmeoirí agus veigeatóirí ar oileán na hÉireann agus idirghabhálacha a mholadh chun tacú le dea-chleachtais i leith sláinte ainmhithe.

Glacadh an phobail le beartais atá ceaptha chun dul i ngleic le murtall

Tá sé mar aidhm leis an tionscadal taighde seo a chinneadh cá mhéad atá an pobal i bhfách le beartais éagsúla, idir bheartais fhioscacha (cánacha agus fóirdheontais) agus bheartais neamhfhioscacha, agus le hidirghabhálacha atá ceaptha chun dul i ngleic le murtall ar oileán na hÉireann, bunaithe ar shampla atá ionadaíoch go náisiúnta in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann. Is é atá i gceist leis tacú le pleananna chun an beartas murtaill a chur chun feidhme sa dá dhlínse.

Costas eacnamaíoch na hipiríogaireachta bia

Scrúdaíodh sa tionscadal seo an t-ualach a chuireann hipiríogaireacht bia (ailléirge bia, éadulaingt bia agus galar céiliach) ar dhaoine aonair agus ar a dteaghlach, lena n-áirítear na costais bhliantúla bharrachais a bhaineann leis na riochtaí sin agus an tionchar atá acu ar an tsláinte agus ar cháilíocht na beatha.

Meastóireacht ar an gclár um Thionscnaimh Bhia Pobail 2019-2021

Thar thréimhse trí bliana, ghlac beagnach 5,250 teaghlach páirt i ngníomhaíocht tionscnaimh bia pobail, lenar áiríodh tionscadail bheaga agus imeachtaí pobail. Sa tuarascáil meastóireachta, tarraingítear aird ar na príomhfhionnachtana ón meastóireacht ar an gclár agus déantar moltaí le haghaidh cláir amach anseo.

Caighdeáin chothaithe i gcúram sláinte agus cúram sóisialta

Tá sé mar aidhm leis na caighdeáin nuashonraithe seo a chinntiú go mbíonn roghanna bia níos sláintiúla ar fáil do bhaill foirne agus cuairteoirí i suíomhanna Cúram Sláinte agus Cúraim Shóisialta, amhail i mbialanna, i siopaí caife, i meaisíní díola, i gceaintíní agus i siopaí ospidéil.

Domhan an bhia a iniúchadh

Tá sé mar aidhm leis an taighde seo a thuiscint cén dóigh a ndéanann teaghlaigh cinntí faoi na béilí agus na sneaiceanna a itear sa bhaile, nuair a bhíonn tosca éagsúla i gceist. Ós rud é gur dúshláin shuntasacha don tsláinte phoiblí iad neamhionannais shóisialta i nósanna cothaithe agus i murtall, dírítear sa taighde seo ar theaghlaigh ó ghrúpaí ísealioncaim chun a thuiscint cén dóigh a ndéanann siad a mbealach tríd an timpeallacht bia chun a dteaghlach a chothú.

Ár líonraí

A bhuí leis an staid uathúil Thuaidh/Theas atá againn, cuirtear ar chumas ***safe*food** comhar agus nasc-cheangail a chur chun cinn le geallsealbhóirí a oibríonn san earnáil bia, sa tsláinte phoiblí agus i gcur chun cinn na sláinte chun iomláine an bhiashlabhra a neartú agus chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú.

Mar chuid dá shainchúram reachtúil, tá oibleagáid ar ***safe*food** feasacht ar shaincheisteanna sábháilteachta bia a chur chun cinn i measc gairmithe a bhfuil leas acu i sábháilteacht bia nó a bhfuil freagracht orthu aisti, lena n-áirítear an tionscal bia.

An líonra eolais sa bhliain 2022

Is ar fud an bhiashlabhra ar fad, idir tháirgeoirí, phróiseálaithe, mhiondíoltóirí agus an tomhaltóir deiridh, a leathann an fhreagracht atá ar ***safe*food** as sábháilteacht bia a chur chun cinn. Is gá na caighdeáin sábháilteachta bia is airde a bhaint amach agus a chothabháil, ní amháin chun an tsláinte phoiblí a chosaint ach chun muinín a chothabháil as an slabhra soláthair bia agus chun tacú leis an tionscal agraibhia freisin. Forbraíodh clár an Líonra Eolais chun tacú leo sin a oibríonn i réimse na sábháilteachta bia ar fud oileán na hÉireann. Leis an gclár, soláthraítear tacaí agus seirbhísí do dhaoine a oibríonn i dtáirgeadh bia, i bpróiseáil bia, i miondíol agus i lónadóireacht agus dóibh sin a oibríonn chun comhlíonadh rialála a chinntiú agus chun sábháilteacht bia a fheabhsú trí thaighde agus trí oideachas.

Féachann an Líonra le comhoibriú, comhroinnt eolais agus tuiscint bhreisithe a spreagadh idir na grúpaí éagsúla sin. Déanann sé amhlaidh trí chúrsaí oiliúna, trí sheisiúin faisnéise, trí cheardlanna, trí nuachtlitreacha agus trí shuíomh Gréasáin, físeáin agus seimineáir Ghréasáin an Líonra Eolais.

Bunaíodh an Líonra sa bhliain 2016 agus reáchtáladh ina fhormáid bhunaidh é go dtí an
bhliain 2019, tráth a rinneadh meastóireacht agus a cuireadh feabhsuithe san áireamh sa chlár nua.

Ba i lár na bliana 2019 a bunaíodh Clár an Líonra Eolais 2019-2022, agus Sainghrúpa nua a chuimsíonn deichniúr á chruthú. Áirítear leis réimsí breise saineolais amhail seirbhís bia, fiontair bheaga agus mheánmhéide bhia, eolaíocht iompraíochta agus hipiríogaireacht bia.

Cuspóirí an Líonra Eolais sa bhliain 2022

- Feasacht a mhéadú agus deiseanna a sholáthar le haghaidh eolas sábháilteachta bia den dea-chleachtas a chomhroinnt agus a fhoghlaim.
- Caidreamh oibre ildisciplíneach agus trasdlínse idir gairmithe sábháilteachta bia a fhorbairt tuilleadh.
- Foinse iontaofa saineolais a sholáthar do ***safe*food** d'fhonn ábhair imní atá ann cheana a iniúchadh, sainaithint a dhéanamh ar na saincheisteanna atá ag teacht chun cinn sa tsábháilteacht bia agus feabhas a chur ar an mbonn fianaise inmheánach.
- Comhar, comhoibriú agus sineirgí idir gairmithe i réimse na sábháilteachta bia a chur chun cinn ar fud oileán na hÉireann.

Éachtaí chlár an líonra eolais sa bhliain 2022

Imeachtaí

53 an líon imeachtaí den Líonra Eolais, lenar áiríodh seimineáir, ceardlanna oiliúna agus seimineáir Ghréasáin.

Ballraíocht

134 an líon ball nua.

Foilseacháin

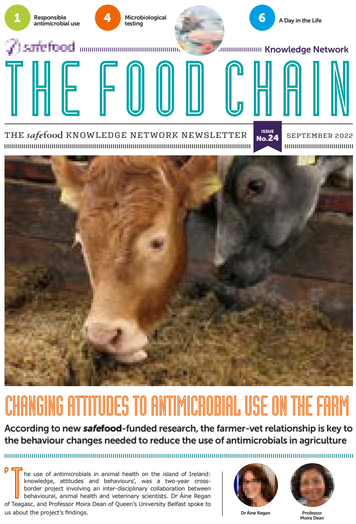
1 Responsible antimicrobial use
4 Microbiological testing
6 A Day in the Life

safefood Knowledge Network

THE FOOD CHAIN

THE *safe*food KNOWLEDGE NETWORK NEWSLETTER ISSUE No.24 SEPTEMBER 2022

CHANGING ATTITUDES TO ANTIMICROBIAL USE ON THE FARM

According to new ***safe*food**-funded research, the farmer-vet relationship is key to the behaviour changes needed to reduce the use of antimicrobials in agriculture

'The use of antimicrobials in animal health on the island of Ireland: knowledge, attitudes and behaviours', was a two-year cross-border project involving an inter-disciplinary collaboration between behavioural, animal health and veterinary scientists. Dr Áine Regan of Teagasc, and Professor Moira Dean of Queen's University Belfast spoke to us about the project's findings.

Dr Áine Regan

Professor Moira Dean

12 an líon eagrán den ríomhiris 'Network News'.

3 an líon eagrán den iris 'The Food Chain'.

5 an líon alt de 'Future of Food' a uaslódáladh ar shuíomh an Líonra Eolais.

***safefood* don ghnó**

Aithníonn an Líonra Eolais nach ionann na hacmhainní ná na cistí atá ar fáil d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide agus iad sin atá ar fáil do chuideachtaí móra. Aithníonn sé freisin, áfach, go soláthraíonn fiontair bheaga agus mheánmhéide ionchur luachmhar do shlabhra soláthair bia na hÉireann. Tríd an acmhainn ríomhfhoghlama '***safe*food** don ghnó' a fhorbairt, leathnaíodh an raon seirbhísí a sholáthraíonn ***safe*food** don earnáil fiontar beag agus meánmhéide. Tairgtear leis an acmhainn freisin modh chun oiliúint phraiticiúil ar ardchaighdeán i sábháilteacht bia a sholáthar do chuid mhór daoine eile. Tá an cúrsa roinnte ina ocht modúl, a bhfuil roinnt díobh roinnte tuilleadh ina n-aonaid ar leith. Mar a cinneadh ó thús an tionscadail, is an-ghann ar am a bhíonn an spriocphobal. Chuige sin, roinneadh inneachar na modúl ina n-aonaid foghlama, áit ar féidir gach aonad a rochtain ar bhonn aonair. Ní mór d'fhoghlaimeoirí pas a fháil i quiz gearr chun gach topaic a chríochnú sula mbogann siad ar aghaidh chuig an gcéad aonad eile, agus ní mór d'fhoghlaimeoirí na haonaid uile a chríochnú chun an modúl a chríochnú.

Tá guthú ann i ngach modúl, agus tá beochaintí cásbhunaithe sábháilteachta bia le feiceáil ar fud an chúrsa. Tógann sé 10-15 nóiméad chun gach aonad a chríochnú.

Is féidir na modúil a chríochnú ar bhonn aonair chun teastas críochnaithe modúil a fháil. Mar mhalairt air sin, is féidir an cúrsa iomlán a chríochnú chun teastas críochnaithe cúrsa a fháil.

Ní ghearrtar aon táille as an gcúrsa a rochtain trí ghléasanna digiteacha amhail ríomhairí glúine agus fóin chliste, agus is féidir le húinéirí/bainisteoirí gnó a mbaill foirne a rollú agus faireachán a dhéanamh ar a ndul chun cinn.

Tá luach ar leith ar an gcúrsa i margadh ina mbíonn gnólachtaí bia ag streachailt le baill foirne a earcú agus a oiliúint, toisc gur féidir an oiliúint a dhéanamh tráth ar bith agus saor in aisce. Táthar ag súil leis go méadófar inniúlacht i sábháilteacht bia agus sa slabhra soláthair bia, agus muinín as sábháilteacht bia agus as an slabhra soláthair bia, mar thoradh ar an tionscnamh seo.

An líon amharc ar leathanaigh
58,865

Micribhitheolaíocht bia
– an modúl is mó tóir.

Bhain **5,178** nduine aonair úsáid as an acmhainn '***safe*food** don ghnó', agus iad ag déanamh **8,110** seisiún

Hipiríogaireacht bia

Tá éileamh ann go fóill ar thacaí agus seirbhísí a bhaineann le hailléirginí bia agus leis an dóigh ar féidir iad a rialú, agus tá na seimineáir Ghréasáin agus na podchraoltaí ar thopaic na hipiríogaireachta bia i measc na gceann is mó tóir go dtí seo. Tríd an leabhrán nuashonraithe comhairle don earnáil lónadóireachta, agus trí na máistir-ranganna do mhic léinn lónadóireachta, soláthraíodh dóibh sin a oibríonn, agus atá ag iarraidh obair, san earnáil seo comhairle phraiticiúil atá cothrom le dáta maidir le hailléirginí bia a bhainistiú. Tairbhe eile is ea an fheasacht mhéadaithe ar ***safe*food** agus ar na seirbhísí a thairgeann sé.

Chun tacú le tabhairt isteach Dhlí Natasha i dTuaisceart Éireann, chomhoibrigh ***safe*food** le Comhairle Buirge Aontroma agus Bhaile na Mainistreach agus leis an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia i dTuaisceart Éireann chun sraith físeán agus leathanach Gréasáin a tháirgeadh chun gnólachtaí bia a ullmhaíonn táirgí réamhphacáistithe lena ndíol go díreach a chur ar an eolas faoi conas an reachtaíocht um lipéadú bia a chomhlíonadh.

Amharcadh ar na cúig fhíseán faoi ailléirginí bia breis agus 17,300 uair sa bhliain 2022. Amharcadh ar leathanach Gréasáin Dhlí Natasha breis agus 4,200 uair freisin.

Is ar fáil ar chainéal ***safe*food** ar YouTube atá sraith físeán faoi ailléirginí bia do ghnólachtaí bia beaga, ina gcumhdaítear topaicí amhail iad seo a leanas: conas is féidir leat tú féin a chosaint mar chustaiméir ar a bhfuil ailléirge bia; conas is féidir le trucail bia ailléirginí bia a bhainistiú; agus conas is féidir le gnólachtaí imeachta agus lónadóireachta ailléirginí bia a bhainistiú.

is féidir amharc ar na físeáin uile ar chainéal ***safe*food**

YouTube

Tionscnaimh bhia pobail

Tá bród ar ***safe*food** as an ról atá againn maidir le Tionscnaimh Bhia Pobail a chistiú ón mbliain 2010 i leith. Trí thacú le tionscadail inbhuanaithe ina ndírítear ar bhia, bímid ag cabhrú le scileanna bia ar feadh an tsaoil a fhorbairt agus le roghanna níos sláintiúla a chur chun cinn. Is féidir leis an gcur chuige áitiúil sin tionchar buan a imirt ar shláinte leanaí, sláinte aosach agus sláinte a mórphobal ar fud oileán na hÉireann. Táimid ag tnúth le hobair amach anseo na dtionscnamh agus leis an difear bunathraitheach a dhéanfaidh siad.

Tá sé mar aidhm le clár ***safe*food** um Thionscnaimh Bhia Pobail difear dearfach a dhéanamh do nósanna itheacháin na dteaghlach a bhfuil leanaí acu agus a chónaíonn i bpobail ísealioncaim ach díriú ar scileanna agus eolas maidir le bia agus bia sláintiúil, le siopadóireacht níos sláintiúla agus le scileanna cócarála níos fearr. Is scileanna inláimhsithe inaistrithe iad uile ar féidir leo dul chun tairbhe do phobal iomlán. Taispeánann samhail na dTionscnamh Bia Pobail conas is féidir le comhoibriú le pobail cabhrú leo roghanna bia níos sláintiúla a dhéanamh agus scileanna ar feadh an tsaoil a fhoghlaim. Trí na Tionscnaimh Bhia Pobail a chistiú, cabhraíodh le níos mó ná 40,000 duine ach fíorchabhair phraiticiúil a sholáthar i bpobail áitiúla trí 44 thionscadal a chistiú.

Reáchtáiltear an clár um Thionscnaimh Bhia Pobail ina bhloic thrí bliana. Bhí an bhliain 2022 ar an gcéad bhliain den chlár don tréimhse 2022-2024.

An líonra bochtaineachta bia uile-oileáin

Fadhb shuntasach do lear daoine is ea bochtaineacht bia. Is é an sainmhíniú atá air ná an t-éagumas chun réim bia atá leordhóthanach ó thaobh an chothaithe de a rochtain. Bunaíodh an Líonra sa bhliain 2009 chun cur chuige comhordaithe straitéiseach a sholáthar i leith dul i ngleic le bochtaineacht bia ar oileán na hÉireann. Tacaíonn sé le teacht ar chomhdhearcadh i leith saincheisteanna gaolmhara, le comhoibriú agus le foghlaim chomhroinnte. Déanann ***safe*food** agus an Ghníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia, Tuaisceart Éireann, comhchathaoirleacht ar an Líonra. Déantar ionadaíocht d'ocht n-eagraíocht déag sa Líonra. Áirítear leo ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais, an lucht léinn agus eagraíochtaí neamhrialtasacha. Tagann baill le chéile ar bhonn rialta chun eispéiris agus eolas a chomhroinnt ar mhaithe le haghaidh a thabhairt ar fhadhb na bochtaineachta bia ar oileán na hÉireann.

Thionóil an Líonra Bochtaineachta Bia Uile-oileáin a chomhdháil bhliantúil dar teideal 'Ocrach don athrú – an ghéarchéim costas maireachtála' i mBéal Feirste i mí Mheán Fómhair. Bhí freastal an-mhaith ar an gcomhdháil, agus thart ar 150 toscaire i láthair.

Le linn na comhdhála, féachadh ar thionchar na géarchéime costas maireachtála ar bhochtaineacht bia agus ar na tionscnaimh atá ar siúl chun tacú leo sin atá thíos le bochtaineacht bia. Is í Deirdre Hargey, an tAire Pobal i dTuaisceart Éireann, a d'oscail an t-imeacht agus is é Joe O'Brien TD, an tAire Stáit ar a bhfuil freagracht as Forbairt Pobail agus as Carthanais in Éirinn, a dhún é. I measc na dtopaicí a pléadh bhí na treochtaí a thit amach le déanaí i ndáil leis an gcostas maireachtála, lenar áiríodh caiteachas ar fud teaghlaigh dhifriúla agus an riosca bochtaineachta bia a mhéid a bhaineann leis an gcostas méadaitheach ar bhia, na leibhéil neamhshlándála bia i dTuaisceart Éireann, na dúshláin reatha roimh na córais bhia, agus na heispéiris agus na dúshláin a bhfuil daoine ag déileáil leo, go háirithe i ndáil le hinacmhainneacht bia.

An fóram um ghníomhaíocht uile-oileáin ar mhurtall

Tá an Fóram um Ghníomhaíocht Uile-oileáin ar Mhurtall ar bun le 14 bliana anuas chun tacú le beartais mhurtaill a chur chun feidhme ar oileán na hÉireann. Tá sé comhdhéanta de gheallsealbhóirí ó níos mó ná 31 eagraíocht dhifriúla. Tá an fóram ina ardán foirfe le haghaidh comhpháirtíochta agus obair chomhtháite toisc go ndéanann sé líonrú, comhoibriú agus malartú an dea-chleachtais chun cinn.

Óstálann an fóram dhá cheardlann in aghaidh na bliana, agus foilsíonn sé ríomhfheasachán míosúil chun síntiúsóirí a choinneáil ar an eolas faoi thaighde, faoi imeachtaí agus faoi scéala tráthúil sa phreas náisiúnta.

D’óstáil an fóram an chéad imeacht hibrideach dá chuid i mí an Mheithimh. D’fhreastail 156 thoscaire ar an imeacht sin, agus é á reáchtáil faoin teideal ‘Gníomhaíocht a dhéanamh i leith murtaill ar fud na sochaí’. Ag an imeacht, iniúchadh raon cineálacha cur chuige beartais i leith aghaidh a thabhairt ar mhurtall agus dearcthaí an phobail i leith beartais den sórt sin. Is é an tOllamh Michael McBride, an Príomhoifigeach Leighis do Thuaisceart Éireann, a d’oscail an t-imeacht, rud a reáchtáladh le tacaíocht ón Roinn Sláinte i dTuaisceart Éireann agus ón Roinn Sláinte in Éirinn.

I mí na Samhna, d’óstáil an fóram an dara ceardlann dá chuid sa bhliain 2022. D’fhreastail 116 thoscaire ar an imeacht sin, agus é á reáchtáil faoin teideal ‘Stop a chur le stiogma an mhurtaill – tosaíocht do chách’. Áiríodh leis na topaicí a iniúchadh an tionchar agus na himpleachtaí a bhaineann le stiogma an mhurtaill, stiogma an mhurtaill i gcúram sláinte, agus Treoirlínte Cheanada maidir le Cleachtas Cliniciúil Murtaill a chur in oiriúint dá n-úsáid in Éirinn. Ag an imeacht, chualathas go díreach freisin ó dhaoine aonair a bhfuil murtall orthu faoina n-eispéiris féin.

Obair i gcomhpháirt

Cuid dhílis de ról ***safe*food** mar chomhlacht Thuaidh/Theas is ea obair i gcomhpháirt. Is cuma cé acu a úsáidtear é inár bhfeachtais chumarsáide, inár dtaighde eolaíochta nó inár líonraí gairmiúla, is é an toradh atá ar chur chuige comhpháirtíochta ***safe*food** go gcruthaítear neart nasc dearfach agus caidreamh marthanach ar oileán na hÉireann.

D’oibríomar le breis agus 50 eagraíocht dhifriúil ó gach cuid d’oileán na hÉireann sa bhliain 2022 amháin, agus táimid buíoch as an gcúnamh agus an tacaíocht a thug siad chun cabhrú linn an tsláinte phoiblí a chur chun cinn agus a fheabhsú. Tá sampla tugtha thíos dár gcuid oibre le Cumann Sacair na hÉireann i dTuaisceart Éireann.

Cumann Sacair na hÉireann

Bhí bród ar ***safe*food** leanúint leis an gcomhoibriú nuálach atá ar bun aige le Cumann Sacair na hÉireann chun an clár ‘On the Ball – Healthy know-how for active kids’ a leathnú chuig breis agus 3,000 leanbh i mbliana. Leanann an chomhpháirtíocht le sacar a úsáid ar bhealach cruthaitheach spraíúil chun oideachas a chur ar leanaí faoin tábhacht a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin agus le stíl mhaireachtála ghníomhach. Trí leanaí a spreagadh na nósanna dearfacha sin a fhorbairt le linn na luathchéimeanna den saol, is féidir an bealach a réiteach le haghaidh saol níos faide agus níos sláintiúla.

Mar chuid de na cláir agus na himeachtaí a reáchtálfar faoi ‘On the Ball – Healthy know-how for Active Kids’, soláthrófar sraith de chláir iarscoile sé seachtaine ar fud 48 mbunscoil. Glacfaidh 12 bhunscoil páirt i bhféilte idirghníomhacha pobaldírithe freisin. Chomh maith leis sin, is é ***safe*food** an pátrún oifigiúil ar an Ionad Oideachais agus Oidhreachta ag an Staid Náisiúnta Pheile ag Páirc Windsor. Áirítear leis an ról sin ceardlanna cothaithe saor in aisce a sholáthar do scoileanna ar cuairt, áit a ndírítear ar na tairbhí a bhaineann le nósanna sláintiúla itheacháin a shaothrú mar chuid de stíl mhaireachtála ghníomhach.

An fóram um bia i scoileanna

Rinne an Roinn Oideachais agus an Roinn Sláinte i dTuaisceart Éireann an fóram um bia i scoileanna a bhunú go comhpháirteach sa bhliain 2009 chun ceannaireacht straitéiseach agus treoir a thabhairt maidir le beartas Thuaisceart Éireann um Bia i Scoileanna. Tá ***safe*food** ar cheann de na naoi n-eagraíocht a ndéantar ionadaíocht dóibh ar an bhfóram.

D'urraigh ***safe*food** tionscnamh amháin chun leanaí bunscoile a spreagadh tuilleadh torthaí agus glasraí a ithe. Tríd an gclár 'Eat Them to Defeat Them' de chuid Veg Power, cuireadh na tairbhí a bhaineann le bia sláintiúil chun cinn i measc breis agus aon mhilliún leanbh i mbunscoileanna agus scoileanna speisialta ar fud na Ríochta Aontaithe. D'urraigh ***safe*food** an clár i dTuaisceart Éireann.

Caighdeáin chothaithe do shuíomhanna cúram sláinte agus cúraim shóisialta i dTuaisceart Éireann

I gcomhar leis an nGníomhaireacht Sláinte Poiblí agus leis an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia, sheol ***safe*food** 'Caighdeáin chothaithe do shuíomhanna cúram sláinte agus cúraim shóisialta i dTuaisceart Éireann'. Tá na caighdeáin deartha chun an bia i gcaiféanna, bialanna, meaisíní díola agus asraonta miondíola laistigh d'ospidéil a dhéanamh níos sláintiúla do bhaill foirne agus cuairteoirí.

Tugadh na Caighdeáin Chothaithe isteach den chéad uair sa bhliain 2017, agus tá obair agus tacaíocht ar bun le cúig bliana anuas chun iad a chur chun feidhme. Agus an obair sin á déanamh, tugadh aird ar an eolas is deireanaí ó shainphainéil agus breithníodh an fhianaise agus an treoir is déanaí. A bhuí leis sin, mar shampla, méadaíodh an méid torthaí agus glasraí agus bia shlánghráinnigh atá ar fáil agus laghdaíodh an méid bianna ina bhfuil saill sháithithe, salann agus feolta próiseáilte. Mar aon le treoir shonrach a sholáthar do gach grúpa bia, pléitear sna caighdeáin anois le topaicí amhail díol agus an timpeallacht bia. Áirítear leis na treoirlínte díola moltaí le haghaidh sneaiceanna agus míreanna saoráideacha agus cinntítear leo go bhfuil na deochanna uile atá ar tairiscint saor ó shiúcra. Áirítear leis na caighdeáin timpeallachta bia moltaí á rá go mbeadh fionnuisce buacaire ar fáil saor in aisce, nach mbeadh aon salann ná aon siúcra ar taispeáint ar thábláí agus go mbainfí an milseogra ar fad den limistéar scipéid.

An beartas um lipéadú bia – Éire

Shuigh ***safe*food** ar ghrúpa oibre inmheánach na Roinne Sláinte agus ar an nGrúpa Oibre Idir-rannach um Lipéadú a bunaíodh chun seasamh na hÉireann a fhorbairt maidir le lipéadú ar aghaidh an phacáiste.

Bunathraigh do Thralaí

Rinneadh an clár 'Bunathraigh do Thralaí' a athsheoladh do thríú bliain i gcomhpháirt le Comhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla i dTuaisceart Éireann. Tá sé mar aidhm leis an gclár tacú le teaghlaigh feabhas a chur ar a dtralaí siopadóireachta trí bhéilí sláintiúla cothromaithe a cheannach in ionad bianna siúcrúla agus sailleacha. Tá beagnach dhá thrian d'aosaigh (62%) agus breis agus ceathrú de leanaí (27%) catagóirithe a bheith róthrom nó murtallach anois, áit a n-itheann daoine barraíocht saille sáithithe agus barraíocht siúcra sa bhreis agus nach n-itheann siad dóthain torthaí, glasraí, éisc olúil ná snáithín, i gcomparáid le moltaí ón rialtas. Mar chuid den chlár 'Bunathraigh do Thralaí', sholáthair 12 Ionad Maireachtála Sláintiúla ar fud Thuaisceart Éireann cláir thacaíochta pobail agus imeachtaí ar líne i gcomhar le hIontaobhais áitiúla Sláinte agus Chúraim Shóisialta. Trí nósanna siopadóireachta reatha a athmhúnlú, trí smaointe nua a sholáthar chun cabhrú le béilí a phleanáil agus le liostaí siopadóireachta a ullmhú, agus trína léiriú conas béilí cothaitheacha bunúsacha a chócaráil agus conas fuílleach bia a úsáid, tugadh spreagadh do na rannpháirtithe sa chlár athruithe beaga praiticiúla a dhéanamh a mbeadh tionchar dearfach acu ar a nósanna itheacháin.

D'oibrigh ***safe*food**
i gcomhpháirt le **12 Ionad de Chomhghuaillíocht na nIonad Maireachtála Sláintiúla**

Oideachas

Mar thoradh ar na hathruithe inár slabhra soláthair bia agus inár stíleanna maireachtála, tá sé tábhachtach go gcuirfí daoine óga ar an eolas faoina thábhachtaí atá sábháilteacht bia, sláinteachas bia agus cothú. Aithníonn ***safe*food** go n-imríonn múinteoirí ról ríthábhachtach maidir le nósanna daoine óga a fhorbairt, ar nósanna iad a gcloífidh siad leo go deo. Forbraíonn ***safe*food** uirlisí agus acmhainní oideachasúla d'aoisghrúpaí difriúla ar fud oileán na hÉireann.

Rufus

Thaispeáin Rufus, an t-arracht mór cairdiúil clúmhach, a aghaidh arís eile sa bhliain 2022 chun rud spraíúil do leanaí faoi bhun cúig bliana d'aois a dhéanamh d'fhoghlaim faoi dhea-nósanna ní lámh agus cosc a chur ar leathadh baictéar amhail *E. coli*. D'oibrigh ***safe*food** i gcomhpháirt le Luath-Óige Éireann agus le Luathbhlianta (Tuaisceart Éireann) araon chun leabhar scéalta ní lámh Rufus a chur chun cinn i measc réamhscoileanna. Táirgeadh leabhar scéalta de mhéid póca i mbliana ionas go bhféadfadh leanaí an scéal a thabhairt abhaile chuig a dtuismitheoirí agus a siblíní agus an teachtaireacht ní lámh a chomhroinnt leo. Bhí na leabhair scéalta ar fáil in Úcráinis, i bPolainnis agus i nGaeilge freisin.

'Eat them to defeat them'

D'urraigh ***safe*food** an feachtas 'Eat them to defeat them' de chuid Veg Power i dTuaisceart Éireann sa bhliain 2022. Agus é á reáchtáil i gcomhar le grúpa scoileanna, le daoine mór le rá, leis an rialtas áitiúil, le lónadóirí agus le tuismitheoirí, tá sé mar aidhm leis an bhfeachtas leanaí bunscoile a spreagadh tuilleadh glasraí a ithe ar bhealach spraíúil spéisiúil. Tá an feachtas lán de smaointe, acmhainní agus gníomhaíochtaí do mhúinteoirí agus tuismitheoirí.

***safe*food don bheatha**

Is é is ***safe*food** don bheatha ann ná cúrsa ríomhfhoghlama sláinteachas bia do scoláirí meánscoile atá ag déanamh staidéar ar eacnamaíocht bhaile nó ar lónadóireacht. Tá sé comhdhéanta de dheich gceacht 45 nóiméad ar shláinteachas bia ina gclúdaítear 9 dtopaic, lena n-áirítear bia a láimhsiú agus a ullmhú, ailléirginí agus hipiríogaireacht maidir le bia.

Sa bhliain 2022, amharcadh ar leathanaigh ***safe*food** don bheatha breis agus 53,600 uair agus rinne 3,147 mac léinn an scrúdú chun teastas i sláinteachas bia bunúsach a ghnóthú ó Chumann Sláinte Comhshaoil na hÉireann.

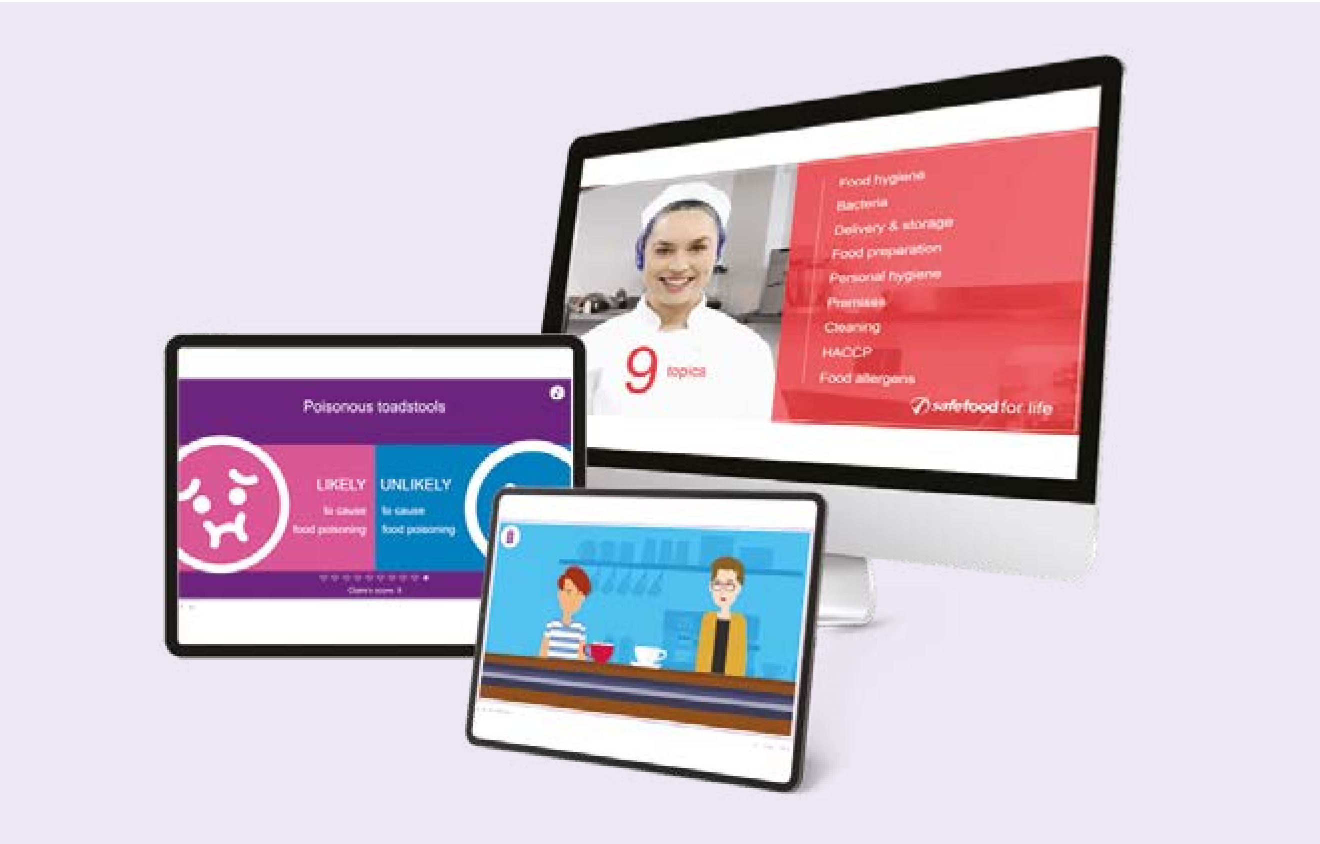

Ár rialachas

Cuimsíonn na seirbhísí a sholáthraítear na réimsí seo a leanas, agus iad go léir ag rannchuidiú le spriocanna gnó agus straitéis *safe*food a sholáthar go héifeachtach éifeachtúil: cuntasaíocht agus airgeadas; soláthar; acmhainní daonna; teicneolaíocht faisnéise; cúrsaí dlí; rialachas; agus iniúchóireacht.

An bord comhairleach

Tionóladh seacht gcruinniú de chuid an Bhoird Chomhairligh le linn na bliana – ceann amháin i gCorcaigh, dhá cheann i mBéal Feirste, trí cinn i mBaile Átha Cliath, agus ceann amháin a tionóladh go cianda. Freastalaíodh go cianda ar roinnt cruinnithe. Tá mionsonraí freastail, mar aon leis na táillí a íocadh le comhaltaí den Bhord Comhairleach, ar áireamh ar leathanach 41. Ní dheachaigh aon chomhalta ar scor ón mBord Comhairleach, ná níor ceapadh aon chomhalta chuig an mBord Comhairleach, sa bhliain 2022.

An coiste iniúchóireachta agus riosca

Cuimsíonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca beirt chomhaltaí den Bhord Comhairleach agus beirt chomhaltaí sheachtracha, a ndéanann duine amháin díobh cathaoirleacht ar an gcoiste. Is iad an tUas. Alan Myles, Cathaoirleach, agus Máiréad Ní Chéadagain na comhaltaí seachtracha. Tá taithí ghairmiúil ábhartha leathan ag an mbeirt chomhaltaí sheachtracha den choiste. Tháinig an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca le chéile go cianda ceithre huaire le linn na bliana 2022.

Fostaíonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca iniúchóirí gairmiúla seachtracha chun clár iniúchtaí inmheánacha a sheoladh. Chomh maith leis sin, athbhreithníonn an coiste an clár rioscaí ag gach cruinniú chun iomláine an chláir a mheas agus chun a chinntiú go bhfuil gach beart cuí i bhfeidhm chun rioscaí a rialú agus a mhaolú. Déanann Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus Oifig Iniúchóireachta Thuaisceart Éireann Iniúchadh Seachtrach ar ***safe*food** i gcomhar lena chéile. Tá ról neamhspleách ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le dearbhú a thabhairt don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin eatramhach mar oifigeach cuntasaíochta agus don Bhord Comhairleach ar nithe rialaithe inmheánaigh, bainistíochta riosca agus iniúchóireachta agus dearbhaithe mar chuid den athbhreithniú córasach a dhéantar ar na rialuithe inmheánacha agus na nósanna imeachta rialachais atá i bhfeidhm ag ***safe*food**.

D'éirigh beirt chomhaltaí as an 12 Nollaig 2021 agus an 24 Feabhra 2022. Ceapadh an tUas. Alex Attwood agus an tOll. Elizabeth Keane chuig an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca ansin.

Na comhaltaí den choiste iniúchóireachta agus riosca agus freastal na gcomhaltaí ar chruinnithe

	2022 Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu go cianda (4 cinn san iomlán)	**2021** Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu go cianda (5 cinn san iomlán)
Alan Myles (Cathaoirleach)	4	5
Máiréad Ní Chéadagain	4	4
Alan McGrath	n/b	5
Eddie Rooney	n/b	5
Alex Attwood	4	n/b
Elizabeth Keane	4	n/b

Cearta an duine agus comhionannas agus éagsúlacht agus cuimsiú

Ceanglaítear ar ***safe*food** an reachtaíocht um Chomhionannas agus um Chearta an Duine a chomhlíonadh sa dá dhlínse. Tá sé lántiomanta do na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh trí chur chuige réamhghníomhach a ghlacadh i leith saincheisteanna comhionannais agus saincheisteanna chearta an duine i ngach gné dá chuid oibre agus trí thimpeallacht oibre a sholáthar atá saor ó idirdhealú, íospairt agus ciapadh neamhdhleathach. Ráiteas ar thiomantas na heagraíochta do na hoibleagáidí reachtúla atá uirthi a chomhlíonadh is ea an Plean Gníomhaíochta Míchumais ó ***safe*food** don tréimhse 2021 – 2025. Leagtar amach sa phlean na bearta a dhéanfar chun a chinntiú go mbainfear comhionannas deiseanna amach. Déantar faireachán rialta ar an dul chun cinn a bhíonn á dhéanamh ar na gealltanais atá tugtha ann a chomhlíonadh agus tugtar tuairisc thráthúil don Choimisiún Comhionannais (Tuaisceart Éireann) ar an dul chun cinn sin. Cuirtear oiliúint rialta ar gach ball foirne chun feasacht a spreagadh ar shaincheisteanna míchumais agus comhionannais agus spreagann ***safe*food** daoine faoi mhíchumas go gníomhach iarratas a dhéanamh ar róil laistigh den eagraíocht.

Tá ***safe*food** tiomanta freisin d'éiteas na héagsúlachta agus an chuimsithe ar fud a chuid oibre. Cuid lárnach dá dhearcadh is ea an creideamh gurb é atá sa phríomhról atá aige ná an caidreamh ar fud an oileáin a bhreisiú agus a fheabhsú trí chur chuige cumarsáideach agus comhpháirtíochta a ghlacadh i leith a chuid oibre. Is príomhshruthaithe isteach i bpríomhphleananna straitéiseacha agus oibríochtúla gnó ***safe*food** atá cuspóirí comhionannais agus gealltanais chomhionannais.

Amhail an 31 Nollaig 2022, bhí an Bord Comhairleach comhdhéanta de dheichniúr comhaltaí. Mná a bhí i 50% de na comhaltaí sin agus bhí dhá phost folamh. Dá bhrí sin, chomhlíon an Bord an sprioc atá ag Rialtas na hÉireann arb é atá ann ionadaíocht 40% do gach inscne i gcomhaltas na mBord Stáit.

Níor ceapadh aon chomhalta chuig an mBord Comhairleach sa bhliain 2022 (2021: athcheapadh comhalta amháin agus ceapadh cúigear comhaltaí nua; ar mhná iad 33% de na comhaltaí sin).

An coiste comhairleach

Faigheann ***safe*food** cúnamh ó Choiste Comhairleach a chuimsíonn saineolaithe a bhfuil raon leathan saineolais ghairmiúil, taithí gairmiúla agus cúlraí gairmiúla acu. Is rud deonach é gníomhú mar chomhalta den Choiste agus is é an ról uileghabhálach atá ag na comhaltaí ná comhairle agus treoir theicniúil a sholáthar chun cabhrú le ***safe*food** straitéis a leagan síos agus na gnéithe de na Pleananna Corparáideacha agus Gnó bliantúla trí bliana uaidh a chomhlíonadh. Comhlánaíonn an Coiste Comhairleach an obair a dhéanann Bord Comhairleach ***safe*food** agus ceapann an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas an Coiste agus an Bord araon. D'fhóin dháréag comhaltaí ar an gcoiste sa bhliain 2022, agus an tOll. Elizabeth Keane ina cathaoirleach air.

Bhí dhá chruinniú den Choiste Comhairleach ann sa bhliain 2022, a cuireadh ar siúl i mBéal Feirste agus i gCorcaigh. Rinneadh plé ar na hábhair seo a leanas: treoirlínte inbhuanaitheachta a chur san áireamh i dtreoirlínte maidir le bia sláintiúil; an caidreamh le miondíoltóirí; cumarsáid a dhéanamh chun dul i gcion ar dhaoine; agus dúshláin nua do shábháilteacht bia agus do bhia sláintiúil.

Nochtadh cosanta

Ceanglaítear le halt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, go bhfoilseofaí tuarascáil gach bliain maidir leis an líon nochtaí cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus go bhfoilseofaí faisnéis faoi aon ghníomhartha a rinneadh i leith na nochtaí cosanta a rinneadh.

Ní bhfuair ***safe*food** aon nochtaí cosanta sa tréimhse tuairiscithe suas go dtí an 31 Nollaig 2022.

Faisnéis a sholáthar do chomhaltaí den Oireachtas agus do chomhaltaí den Tionól

Tá nós imeachta i bhfeidhm ag ***safe*food** chun a chinntiú go gcloítear le caighdeáin agus prionsabail dea-chleachtais nuair atáthar ag tabhairt freagra ar cheisteanna ó Chomhaltaí den Oireachtas agus ó Chomhaltaí den Tionól agus nuair atáthar ag tabhairt faisnéis dóibh. Ní mór gach ceist a admháil agus freagra a thabhairt uirthi laistigh den tréimhse ama iarrtha, nó laistigh de 15 lá oibre mura bhfuil aon dáta freagartha sonraithe.

Sa bhliain 2022, fuair ***safe*food** 15 Cheist Parlaiminte, ar tugadh freagra ar gach ceann díobh laistigh den tréimhse ama iarrtha.

Ní bhfuair ***safe*food** aon Cheisteanna Tionóil sa bhliain 2022.

Plean Gnó 2023

Chuir ***safe*food** an Plean Gnó uaidh don bhliain 2023 faoi bhráid an dá roinn urraíochta sa bhliain 2022.

Dearbhú leasanna

Déanann na comhaltaí den Bhord Comhairleach Dearbhú Leasanna gach bliain.
Coinnítear Clár Leasanna ar bun agus tá sé ar fáil ach é a iarraidh.

*An caidreamh a rinne safe*food le príomh-gheallsealbhóirí

D'fhreastail Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach ***safe*food** ar chruinniú den Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas (CATT) i mí na Bealtaine 2022. I mí Iúil, thug Rúnaí Deisceartach CATT cuairt ar cheannoifig ***safe*food** i gCorcaigh. I mí Iúil, d'fhreastail an Stiúrthóir Oibríochtaí Corparáideacha ar cheardlann 'Oileán comhroinnte, deis chomhroinnte' ar óstáil an Chomhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Shóisialta í. Chomh maith leis sin, d'fhreastail an Bainisteoir Cumarsáide ar chruinniú d'oifigigh chumarsáide comhlachtaí Thuaidh/Theas in Ard Mhacha chun plé a dhéanamh ar chur chuige níos comhchoitinne i leith an obair a dtugann Comhlachtaí Thuaidh/Theas fúithi a thuairisciú. Bhuail an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach le Príomhoifigigh Feidhmiúcháin roinnt comhlachtaí eile Thuaidh/Theas i mí Lúnasa agus, i mí Mheán Fómhair, bhuail an Stiúrthóir um Chothú le hAmbasadóir na hIndia chun na hÉireann chun labhairt faoin obair a rinne ***safe*food** le linn na bliana.

An plean gníomhaithe ar son na haeráide

De bhun an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2021 ón Rialtas, d'fhorbair ***safe*food** Treochlár um Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide. Mionsonraítear sa Phlean conas a fhéachfaidh ***safe*food** le haidhmeanna an tSainordaithe um Ghníomhú ar son na hAeráide 2022 (an Sainordú) a chomhlíonadh agus lena spriocanna carbóin agus éifeachtúlachta fuinnimh don bhliain 2030 a bhaint amach. Áirítear na nithe seo a leanas leis na gnéithe de:

a. Ceannaireacht agus Rialachas le haghaidh gníomhú ar son na haeráide

b. Aird ár ndaoine a tharraingt

c. Ár sprioc carbóin a bhaint amach

d. Ár sprioc éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach

e. Córais bainistíochta fuinnimh agus comhshaoil

f. Ár soláthar a ghlasú

g. Úsáid acmhainní a bhonnlíniú agus a laghdú

h. Ár bhfoirgnimh a fheabhsú

i. Ár mórphleananna gníomhaithe ar son na haeráide

Tuarascáil maidir le luach saothair

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

Leis an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas arna heisiúint go comhpháirteach ag an Roinn Airgeadais i dTuaisceart Éireann agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe in Éirinn, ceanglaítear go nochtfaí faisnéis faoin luach saothair agus faoi na teidlíochtaí pinsin de chuid ball foirne sinsearach áirithe. Toisc go measann an Bord go sárófaí an reachtaíocht cosanta sonraí dá nochtfaí an fhaisnéis sin, ní dhearna ***safe*food** aon nochtaí ina leith sin.

Beartas maidir le luach saothair

Is é beartas ***safe*food** maidir le luach saothair ná na tuarastail agus na téarmaí agus na coinníollacha Earnála Poiblí a léiriú do gach ball foirne. Is é atá sna scálaí pá cuí do gach grád ná roinnt pointí pá idir an pointe íosta agus an pointe uasta, rud a éascaíonn dul chun cinn i dtreo an phointe uasta.

Bónais agus sochair chomhchineáil

Níl sé mar bheartas ag ***safe*food** aon íocaíochtaí bónais a dhéanamh le comhaltaí den phríomhfhoireann bhainistíochta ná le baill foirne. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí bónais sa bhliain 2022 ná sa bhliain 2021. Níor tugadh aon sochair chomhchineáil don phríomhfhoireann bhainistíochta ná do bhaill foirne sa bhliain 2022 ná sa bhliain 2021.

Bandaí tuarastail

Is é seo an líon fostaithe ag deireadh na bliana ar tháinig a ndíolaíochtaí (ranníocaíochtaí pinsin san áireamh) faoi na bandaí seo a leanas (ina léirítear na díolaíochtaí bliantúla):-

	2022	2021
€10,000 – €20,000	3	0
€20,000 – €30,000	1	3
€30,001 – €40,000	0	2
€40,001 – €50,000	2	6
€50,001 – €60,000	8	4
€60,001 – €70,000	4	4
€70,001 – €80,000	2	0
€80,001 – €90,000	2	3
€90,001 – €100,000	2	3
€100,001 – €110,000	2	0
€110,001 – €120,000	1	3
€120,000 - €130,000	1	0

Conarthaí seirbhíse

Is de réir bheartas earcaíochta ***safe*****food** a dhéantar gach ceapachán chuig róil ardbhainistíochta agus chuig róil thábhachtacha, ar beartas é lena gceanglaítear go ndéanfaí an ceapachán ar bhonn oiriúnachta agus inniúlachta. Faigheann gach ball foirne conradh fostaíochta tráth a cheaptar iad, rud ina mionsonraítear a dtéarmaí agus a gcoinníollacha. Déantar íocaíochtaí foirceanta de réir na dtéarmaí agus na gcoinníollacha sin. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí foirceanta, aon íocaíochtaí cúitimh ná aon scaoilíocaíochtaí le linn na bliana 2022.

Luach saothair na príomhfhoirne bainistíochta

Tá luach saothair agus teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin Eatramhaigh leagtha amach i nóta 3(c) de na Ráitis Airgeadais.

Cuimsíonn an Phríomhfhoireann Bhainistíochta an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach, an Stiúrthóir um Oibríochtaí Corparáideacha, an Stiúrthóir um Chumarsáid, an Stiúrthóir um Shábháilteacht Bia (chumhdaigh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach an folúntas sa phost sin ó mhí Aibreáin go mí na Nollag 2022), agus an Stiúrthóir um Chothú. B'ionann an luach saothair iomlán a íocadh leis an bPríomhfhoireann Bhainistíochta sa bhliain 2022 agus €470,945 (GBP£405,012) agus b'ionann é agus €491,079 (GBP£422,132) sa bhliain 2021.

Socruithe pinsin

Tá na baill foirne agus na bainisteoirí uile ina gcomhaltaí den Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, rud ar bhunaigh na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta é le héifeacht ón 29 Aibreán 2005. Is scéim pinsean sochair shainithe í an scéim, a chistítear gach bliain ar bhonn íoc-mar-a-théitear ó airgead a fhaightear ó Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ó Státchiste na hÉireann.

Soláthraíonn an Roinn Sláinte in Éirinn agus an Roinn Sláinte i dTuaisceart Éireann cistiú don Chomhlacht. Riarann riarthóir seachtrach an scéim.

Nochtadh maidir le pá cóir

Ceanglaítear ar ***safe*food** luach saothair airmheánach a fhoirne a nochtadh. Tá an tsuim sin bunaithe ar luach saothair bliantúlaithe coibhéise lánaimseartha a fhoirne ar fad amhail an 31 Nollaig 2022. Ceanglaítear air freisin raon an luacha saothair foirne agus an cóimheas idir luach saothair airmheánach na foirne agus lárphointe luach saothair bandáilte an stiúrthóra is airde pá a nochtadh.

	2022 €	2021 €	2022 GBP £	2021 GBP £
Lárphointe bhanda an stiúrthóra is airde pá	**123,451**	**118,881**	**106,168**	**102,190**
Luach saothair airm-heánach na foirne	**55,048**	**54,707**	**47,341**	**48,040**
Cóimheas	**2.24**	**2.17***	**2.24**	**2.17**
Raon an luacha saothair foirne	**16,952 go 123,451**	**27,381 go 118,881**	**14,579 go 106,168**	**23,537 go 102,190**

B'ionann luach saothair an stiúrthóra is airde pá sa bhliain 2022 agus €123,451 (GBP£106,168) (2021: €118,881 (GBP£102,190)). Bhí sé sin 2.24 uair (2021: 2.17 uair) níos airde ná tuarastal airmheánach an fhórsa saothair sa bhliain 2022, rud a bhí cothrom le €55,048 (GBP£47,341) (2021: €54,707 (GBP£48,040)).

*Rinneadh an cóimheas a tuairiscíodh sa Tuarascáil Bhliantúil don bhliain 2021 a lua go mícheart mar 2.20. Ba é 2.17 an cóimheas ceart.

Áirítear tuarastal leis an luach saothair iomlán. Ní áirítear leis an luach saothair iomlán an ranníocaíocht pinsin ón bhfostóir ná luach aistrithe na bpinsean mar choibhéis airgid.

Táillí an bhoird chomhairligh

	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £	2022 Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu (7 gcinn san iomlán)	2021 Cruinnithe ar Freastalaíodh Orthu 8 gcinn san iomlán)
Edmond Rooney (Cathaoirleach)**	9,576	6,086	8,166	5,383	7	8
Damien McCallion (Leas-Chathaoirleach)****	0	0	0	0	3	n/b
Alex Attwood	6,159	6,172	5,252	5,460	7	8
Teresa Canavan	6,159	6,172	5,252	5,460	6	7
Irene Collins****	7,695	393	6,562	330	7	n/b
Maeve Henchion	0	0	0	0	5	7
Elizabeth Keane****	7,695	393	6,562	330	7	n/b
Alan Lewis***	6,159	2,497	5,252	2,209	5	3
Sinéad McCarthy	0	0	0	0	5	8
Kenneth McKenzie****	7,695	393	6,562	330	6	n/b
Helen O'Donnell*	0	11,361	0	9,530	n/b	8
Brendan Kehoe*	0	7,302	0	6,125	n/b	8
Wendy McIntosh*	0	5,616	0	4,968	n/b	8
Alan McGrath*	0	7,302	0	6,125	n/b	6
Stephen Moutray*	0	1,972	0	1,745	n/b	1
Mary Upton*	0	7,302	0	6,125	n/b	8

* Chuaigh an comhalta seo ar scor an 12 Nollaig 2021

** Athcheapadh an comhalta seo an 13 Nollaig 2021

*** Ceapadh an comhalta seo an 30 Iúil 2021

**** Ceapadh an comhalta seo an 13 Nollaig 2021

B'ionann suim iomlán na dtáillí a íocadh le comhaltaí den Bhord Comhairleach sa bhliain 2022 agus €51,138/GBP£43,609 (2021: €62,960/GBP£54,120) agus b'ionann an Ranníocaíocht Árachais Náisiúnta sa bhliain 2022 agus €0/GBP£0 (2021 €0/£0). Níor tugadh aon Sochair Chomhchineáil don Lucht Ardbhainistíochta ná do Chomhaltaí den Bhord Comhairleach. D'éiligh Comhaltaí den Bhord Comhairleach €5,796/GBP£4,942 (2021: €1,653/GBP£1,462) san iomlán sa bhliain 2022 chun costais taistil agus chothaithe a chumhdach. Tá an tsuim sin ar áireamh sna costais taistil agus chothaithe atá nochta i nóta 4.

Nótaí

safefood

2022

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

Cuntais don bhliain dar críoch an
31 Nollaig 2022

Clár Ábhar

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia
Cuntais don Bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

Brollach leis na Cuntais	45
Ráiteas faoi Fhreagrachtaí	48
Ráiteas faoi Rialú Inmheánach/Ráiteas Rialachais	49
Deimhniú agus Tuarascáil ó na hArd-Reachtairí Cuntas agus Ciste	52
Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas	55
Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach	56
Ráiteas faoin Staid Airgeadais	57
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	58
Ráiteas faoi Athruithe i gCothromas	59
Nótaí leis na Cuntais	60
Aguisín 1 - Ordachán Cuntas	75

Brollach leis na Cuntais

1. Formáid

Ullmhaítear na Cuntais seo san fhoirm a d'ordaigh an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) agus an Roinn Sláinte (Éire) le ceadú na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (Éire) agus na Roinne Airgeadais (Tuaisceart Éireann) agus de réir na socruithe airgeadais atá i gCuid 7 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann leis an Acht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus leis an Ordú um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999.

2. Faisnéis Chúlra

Comhlacht Forfheidhmithe a bunaíodh faoi Chomhaontú Bhéal Feirste an 2 Nollaig 1999 is ea an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia (The Food Safety Promotion Board). Is é reachtaíocht rialaithe an Bhoird ná an tAcht um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus an tOrdú um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999.

Leis an reachtaíocht rialaithe, tugtar na feidhmeanna sonracha seo a leanas don Bhord:-

- Sábháilteacht bia a chur chun cinn
- Taighde a dhéanamh ar shábháilteacht bia
- Rabhaidh bhia a thabhairt
- Faireachas a dhéanamh ar ghalair bhia-iompartha
- Comhoibriú agus nasc-cheangail eolaíochta idir saotharlanna a chur chun cinn
- Saoráidí atá éifeachtach ó thaobh costas de a fhorbairt le haghaidh saintástáil saotharlainne

I dteannta na nithe thuas, tá sainchúram ginearálta ar an mBord gníomhú mar fhoinse neamhspleách comhairle eolaíochta.

Is faoin ainm branda '***safefood***' a oibríonn an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia.

3. Rialachas

Is é/í an Príomhfheidhmeannach a chomhlíonann feidhmeanna an Bhoird. Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas. Faigheann an Príomhfheidhmeannach cúnamh ó Bhord Comhairleach agus ó Choiste Comhairleach Eolaíochta. Ba iad seo na comhaltaí den Bhord Comhairleach sa bhliain 2022:

Bord Comhairleach 2022

An Dr Edmond Rooney	Cathaoirleach
An tUas. Damien McCallion	Leas-Chathaoirleach
An tUas. Alex Attwood	
Teresa Canavan Uas.	
Irene Collins Uas.	
An tOll. Maeve Henchion	
An Dr Elizabeth Keane	
An tUas. Alan Lewis	
An Dr Sinéad McCarthy	
An tUas. Kenneth McKenzie	

Coiste Comhairleach 2022

Cuimsíonn Coiste Comhairleach ***safe*food** dháréag comhaltaí a tarraingíodh ó raon leathan réimsí saineolais agus disciplíní sa dá dhlínse. Tugann an Coiste Comhairleach comhairle ar eolaíochtaí bia, ar an slabhra agraibhia, ar chothú sláinte poiblí, ar an oideachas, ar iompraíocht tomhaltóirí, ar chumarsáid agus ar nithe pobail agus deonacha.

4. Torthaí Airgeadais

Tá torthaí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia leagtha amach go mion ar leathanach 55. Thabhaigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia caiteachas €9,440,656 (£8,050,622) agus fuair sé ioncam €9,428,632 (£8,040,368) le linn na bliana 2022, rud as ar tháinig easnamh €12,024 (£10,254) don bhliain. I gcomparáid leis sin, thabhaigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia caiteachas €9,296,018 (£7,990,857) agus fuair sé ioncam €9,054,877 (£7,783,572) le linn na bliana 2021, rud as ar tháinig easnamh €241,141 (£207,285) don bhliain sin.

5. Eachtraí tar éis an Chláir Comhardaithe

Idir an dáta tuairiscithe agus an dáta a ceadaíodh na ráitis airgeadais seo lena n-eisiúint, ní raibh aon eachtraí ann a fhágann gur gá coigeartú a dhéanamh ar na ráitis airgeadais.

6. Síntiúis Charthanúla

Ní bhfuarthas aon síntiúis charthanúla agus ní dhearnadh aon síntiúis charthanúla le linn na bliana.

7. Beartais

Fostaithe faoi mhíchumas

Comhlíonann an Bord na ceanglais atá i gCuid 5 den Acht um Míchumas, 2005, maidir le tacú le fostaíocht daoine faoi mhíchumas. Leanann an Bord le bheith tiomanta do bheartas comhdheiseanna a shaothrú agus fáiltíonn sé roimh iarratais ó iarratasóirí atá cáilithe go cuí, beag beann ar mhíchumas. Tugadh an plean gníomhaíochta míchumais uainn cothrom le dáta sa bhliain 2022 chun dearcthaí dearfacha i leith daoine faoi mhíchumas a chur chun cinn agus chun rannpháirtíocht daoine faoi mhíchumas sa saol poiblí a spreagadh.

Comhionannas

Cumhdaítear an tréimhse 2021-2022 leis an Scéim Comhionannais cheadaithe reatha ó ***safe*****food**. Leagtar amach inti an dóigh a gcomhlíonfaidh ***safe*****food** na hoibleagáidí atá orainn agus a gcuirfimid comhdheiseanna agus dea-chaidreamh chun cinn go gníomhach agus sinn ag déileáil le páirtithe eile agus le daoine aonair.

Faisnéis a Sholáthar d’Fhostaithe agus Dul i gComhairle Leo

Bhí Fóram Comhpháirtíochta Fostaithe i bhfeidhm le linn na bliana 2022 mar shásra le haghaidh dul i gcomhairle le fostaithe.

Beartas maidir le hÍoc Pras agus feidhmíocht an bheartais sin

Tá an Bord tiomanta d’íocaíochtaí prasa a dhéanamh i leith earraí agus seirbhísí a fhaightear, de réir Acht na hÉireann um Íoc Pras Cuntas, 1997, arna leasú le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála), 2013, agus Acht na Ríochta Aontaithe um Íoc Déanach Fiachas Tráchtála (Ús), 1998, arna leasú leis na Rialacháin maidir le hÍoc Déanach Fiachas Tráchtála, 2002. Ach amháin i gcás go sonrófar a mhalairt sa chonradh, beidh íocaíocht dlite laistigh de 30 lá ó na hearraí nó na seirbhísí a fháil nó ó shonrasc bailí nó éileamh den chineál céanna a leagan faoinár mbráid, cibé acu is déanaí. Glanadh 99% (2021: 99%) de na sonraisc uile laistigh de 30 lá sa bhliain 2022.

Beartas Sláinte agus Sábháilteachta

Coinníonn an Bord beartas Sláinte agus Sábháilteachta ar bun, rud a scaiptear ar gach fostaí. Léirítear leis an mbeartas sin na ceanglais dhlíthiúla atá ann ardchaighdeán a chothabháil ar fud na heagraíochta.

8. Forbairt Amach Anseo

Forbraíodh an Straitéis Chorparáideach ón mBord do na blianta 2023 go 2025 agus an Plean Gnó uaidh don bhliain 2023 agus tá siad fós le ceadú faoi láthair.

Leagtar amach sa Straitéis Chorparáideach sin misean, fís agus croíluachanna an Bhoird agus an dóigh a gcuirfidh an Bord gach ceann de na feidhmeanna atá aige chun feidhme thar an tréimhse trí bliana. Déantar athmheasúnú ar an straitéis gach bliain i gcomhthéacs an phlean gnó bhliantúil.

Socraíodh an caiteachas buiséadaithe don bhliain 2023 ag €7,746,000 (£6,605,486). Áirítear leis an bhfigiúr sin buiséad aonuaire breise €266,000 (£226,834) ar cheadaigh an Roinn Sláinte in Éirinn é.

Ráiteas faoi Fhreagrachtaí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia agus an Duine Chuntasaigh

D'ordaigh an Roinn Sláinte (Éire) agus an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ráiteas cuntas a ullmhú do gach bliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig san fhoirm agus ar an mbonn atá leagtha amach san ordachán cuntas atá san aguisín a ghabhann leis na Cuntais seo. Ullmhaítear na cuntais ar bhonn fabhruithe agus ní mór léargas fírinneach cóir a thabhairt iontu ar staid gnóthaí an Chomhlachta ag deireadh na bliana agus ar a ioncam agus a chaiteachas, ar athruithe i gcothromas agus ar a shreabhadh airgid don bhliain féilire.

Agus na cuntais á n-ullmhú aige, ceanglaítear ar an gComhlacht:

- Cloí leis an ordachán cuntas arna eisiúint ag an Roinn Sláinte (Éire) agus ag an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann), lena n-áirítear na ceanglais ábhartha chuntasaíochta agus nochta, agus beartais chuntasaíochta a chur i bhfeidhm ar bhonn comhsheasmhach;
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh ar bhonn réasúnach;
- A lua cé acu a leanadh nó nár leanadh caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme agus aon imeachtaí ábhartha a nochtadh agus a mhíniú sna cuntais;
- Na cuntais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh, ach amháin i gcás go bhfuil sé míchuí talamh slán a dhéanamh de go leanfaidh an Comhlacht air ag oibriú.

Freagrachtaí an Phríomhfheidhmeannaigh

Tá freagrachtaí an Phríomhfheidhmeannaigh mar Dhuine Cuntasach don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia leagtha amach i Meabhrán Airgeadais an Chomhlachta, lena n-áirítear an fhreagracht as cuibheas agus rialtacht an airgeadais phoiblí agus an fhreagracht as taifid a choinneáil.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Ráiteas faoin gCóras Rialaithe Inmheánaigh/ Ráiteas Rialachais

1. Raon Freagrachta

Mar Dhuine Cuntasach, tá freagracht orm as córas fónta rialaithe inmheánaigh a chothabháil lena dtacaítear le beartais, aidhmeanna agus cuspóirí an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia a bhaint amach. Tá freagracht orm ag an am céanna as na cistí poiblí agus na sócmhainní roinne a bhfuil freagracht phearsanta orm astu a chosaint, de réir na bhfreagrachtaí a leagadh orm sa doiciméad 'Airgead Poiblí a Bhainistiú, Tuaisceart Éireann' agus sna Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí.

Tá an struchtúr beacht cuntasachta agus tuairiscithe sainithe i Meabhrán Airgeadais an Bhoird, rud ina leagtar amach an ról athbhreithnithe agus faireacháin atá ag na comh-Ranna urraíochta (an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) agus an Roinn Sláinte (Éire)). Ina theannta sin, mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, táim cuntasach do na coistí cuntas poiblí faoi seach sa dá dhlínse.

2. Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a bhainistiú de réir leibhéal réasúnach, seachas deireadh a chur leis an riosca ar fad go mainneofaí beartais, aidhmeanna agus cuspóirí a bhaint amach. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnach, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go mbeidh sé éifeachtach. Tá an córas rialaithe inmheánaigh bunaithe ar phróiseas leanúnach atá deartha chun sainaithint a dhéanamh ar na rioscaí atá roimh bheartais, aidhmeanna agus cuspóirí an Bhoird a bhaint amach agus chun na rioscaí sin a chur in ord tosaíochta, chun meastóireacht a dhéanamh ar an dóchúlacht go dtiocfadh na rioscaí sainaitheanta chun cinn agus ar an tionchar a bheadh acu dá dtiocfadh siad chun cinn agus chun na rioscaí sainaitheanta a bhainistiú ar bhealach éifeachtúil, éifeachtach agus barainneach. Bhí an córas rialaithe inmheánaigh i bhfeidhm sa Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022 agus suas go dtí an dáta a ceadaíodh an Tuarascáil Bhliantúil agus na Cuntais Bhliantúla, agus tá an córas ag teacht leis an treoir ó na Ranna Airgeadais.

3. Cumas chun Riosca a Láimhseáil

Tá an Fhoireann Ardbhainistíochta freagrach as an bpróiseas bainistíochta riosca a chur i bhfeidhm agus a fhormhaoirsiú faoi mo threoir chun a chinntiú go mbíonn an próiseas ag obair mar atá beartaithe. I dteannta an creat riosca foriomlán a athbhreithniú, athbhreithnítear na moltaí uile a fhaightear ó na hiniúchóirí inmheánacha agus ó na hiniúchóirí seachtracha araon. Déantar rialuithe a bhreisiú nó a thabhairt isteach ansin, de réir mar is gá.

Táthar ag súil leis go n-oibreoidh gach ball foirne de réir beartais bhunaithe maidir le riosca agus maidir le rialú inmheánach, agus cuirtear oiliúint chuí orthu chun déanamh amhlaidh.

4. An Creat Riosca agus Rialaithe

D'fhorbair an Bord clár rioscaí agus maitrís measúnú riosca. Sainaithnítear rioscaí ar an leibhéal dílis agus ar an leibhéal rialaithe araon nuair a bhíonn pleananna agus straitéisí gnó á bhforbairt. D'fhorbair an Bord creat um fhaisnéis rialta bhainistíochta, um athbhreithniú ar dhifríochtaí agus um nósanna imeachta riaracháin agus rialaithe (lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta).

Áirítear na nithe seo leis an gcreat sin freisin:

- Córais chuimsitheacha bhuiséadaithe, áit a gceadaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an buiséad bliantúil;
- Nósanna imeachta chun na Buiséid a athbhreithniú agus a chomhaontú leis an bhFoireann Ardbhainistíochta;
- Tuarascálacha rialta airgeadais a ullmhú mar bhonn le haghaidh athbhreithniú agus faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn.

Sa bhliain 2022, fuair an t-athbhreithniú ar an gcreat riosca agus rialaithe cúnamh ó na tuairimí a fuarthas ó na hIniúchóirí Inmheánacha agus ó na hIniúchóirí Seachtracha araon agus ón gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca.

5. Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Mar dhuine cuntasach, tá freagracht orm as athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh. Tá an t-athbhreithniú a dhéanaim ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus na mbainisteoirí feidhmiúcháin atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil agus ar na tuairimí a chuireann na hiniúchóirí seachtracha in iúl sa litir bhainistíochta uathu agus i dtuarascálacha eile uathu. Tá plean i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar laigí agus chun feabhsú leanúnach an chórais a chinntiú.

Thacaigh na gníomhaíochtaí seo a leanas leis an athbhreithniú ar éifeachtacht:

- Rinne an Fhoireann Ardbhainistíochta athbhreithniú míosúil ar an mBuiséad Bliantúil, ar cheadaigh na Ranna Urraíochta é, agus í ag féachaint go príomha ar aon difríochtaí idir an ghníomhaíocht iarbhír agus an ghníomhaíocht bheartaithe;
- Coinníodh an creat bainistíochta riosca faoi athbhreithniú leanúnach agus leagadh an clár rioscaí faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca.

Thug na hIniúchóirí Inmheánacha faoi athbhreithniú ar éifeachtacht na Rialuithe Inmheánacha Airgeadais a bhí i bhfeidhm le linn na bliana airgeadais 2022 idir mí na Nollag 2022 agus mí Feabhra 2023 agus rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú ar an obair sin. Ar bhonn na tuarascála uathu, is deimhin liom go bhfuil córais agus rialuithe láidre i bhfeidhm chun na príomhrioscaí sainaitheanta a mhaolú. Sa tuarascáil iniúchóireachta, cinneadh go bhfuil dearadh agus oibriú na bpríomhrialuithe inmheánacha sásúil agus fuarthas amach go mbíonn na córais bhunaithe agus na rialuithe inmheánacha airgeadais á gcomhlíonadh, tríd is tríd. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil gur féidir dearbhú réasúnach a chur ar leorgacht agus oibriú an chreata rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm ag ***safe*food**. Níor thángthas ar aon fhionnachtana ardriosca a d'fhéadfadh caillteanas airgeadais ábhartha a chruthú nó cur isteach ar oibríochtaí agus, seachas ceithre shaincheist ar measadh go raibh laige mheánach (saincheist amháin) nó íseal-laige (trí shaincheist) ag baint leo, cinneadh go raibh na rialuithe a tástáladh ag oibriú go héifeachtach le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2022.

Tugadh faoi deara sa tuarascáil gurb ann do roinnt láidreachtaí rialaithe sna réimsí seo a leanas: Rialachas; Bainistíocht Riosca; Leithscaradh Dualgas/Prótacail Údaraithe agus Athbhreithnithe; Réitigh; agus Buiséadú agus Formhaoirseacht. Rinneadh moltaí chun aghaidh a thabhairt ar roinnt fionnachtana ísealriosca/riosca mheánaigh, agus tá na moltaí sin á gcur chun feidhme anois. Ina theannta sin, de réir an phlean iniúchóireachta inmheánaí a cheadaigh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca, rinne ár nIniúchóirí Inmheánacha athbhreithniú ar ghnéithe áirithe d'fheidhm Cumarsáide ***safe*food** agus ar na córais, na nósanna imeachta agus na rialuithe atá i bhfeidhm ina leith. Bhí sé mar chuspóir leis an athbhreithniú sin tuairim a thabhairt don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le héifeachtacht na gcóras, na nósanna imeachta agus na rialuithe atá i bhfeidhm i leith na feidhme Cumarsáide, lena n-áirítear na próisis atá ar bun aici i ndáil le praghsáil, le luach ar airgead agus le forbairt caidrimh. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil gur féidir dearbhú réasúnach a chur ar leordhóthanacht agus éifeachtacht oibriúcháin na rialuithe a tástáladh chun rioscaí a mhaolú agus/nó a bhainistiú. Níor tuairiscíodh aon fhionnachtana ardtosaíochta ná tosaíochta meánaí agus, seachas fionnachtain ísealrátáilte amháin, cinneadh go raibh na rialuithe a tástáladh ag oibriú go sásúil le linn na tréimhse athbhreithnithe. Sainaithníodh sa mheasúnú uathu gurb ann do roinnt príomhláidreachtaí sna réimsí seo a leanas: Struchtúr an Rannáin Cumarsáide; Bainistíocht Riosca; Straitéisí Cumarsáide; an Buiséad Cumarsáide; Forbairt Caidrimh; Soláthar; Praghsáil; agus Luach ar Airgead. Rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú ar fhionnachtana an iniúchta an 22 Lúnasa 2023. Rinne an Bord Comhairleach athbhreithniú orthu ina dhiaidh sin an 7 Meán Fómhair 2023.

6. Aghaidh a Thabhairt ar Laigí

Tá plean i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar laigí agus chun feabhsú leanúnach an chórais a chinntiú.

Ní raibh beirt bhall foirne sheanchleachta ar fáil le linn na bliana 2022. Ní raibh duine amháin díobh ar fáil tar éis éirí as agus ní raibh an duine eile ar fáil de dheasca tinneas fadtéarmach. Mar thoradh air sin, tháinig éiginnteacht chun cinn in éagmais eolas inmheánach ar threoir maidir leis an modh ceart chun caitheamh le cáin bhreisluacha (CBL) ar sheirbhísí. Mar sin, d'iarramar ar na hiniúchóirí inmheánacha athbhreithniú a dhéanamh ar ár seasamh i ndáil le CBL agus oiliúint a chur ar bhaill foirne airgeadais maidir leis an modh ceart chun caitheamh leis. Cuireadh tuairisceáin mhíchearta CBL isteach mar thoradh ar an éiginnteacht sin, rud a d'fhág go ndearnadh ró-íocaíocht €31,000 i leith CBL le linn na bliana 2022. Aisíocadh an ró-íocaíocht sin ó shin i leith.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

AN DEIMHNIÚ Ó NA hARD-REACHTAIRÍ CUNTAS AGUS CISTE DO THIONÓL THUAISCEART ÉIREANN AGUS DO THITHE AN OIREACHTAIS

Tuairim ar na cuntais

Deimhnímid go ndearnamar iniúchadh ar chuntais an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia (an Comhlacht) don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022 de bhun fhorálacha an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, lena gceanglaítear orainn na cuntais a leag an Comhlacht faoinár mbráid a iniúchadh agus a dheimhniú i gcomhar lena chéile. Cuimsíonn na cuntais na nithe seo a leanas:

- an ráiteas faoi ioncam agus caiteachas;
- an ráiteas faoi ioncam cuimsitheach;
- an ráiteas faoin staid airgeadais;
- an ráiteas faoi shreabhadh airgid;
- an ráiteas faoi athruithe i gcothromas; agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear beartais shuntasacha chuntasaíochta.

Ullmhaíodh na cuntais seo de réir na mbeartas cuntasaíochta atá leagtha amach iontu.

Táimid den tuairim:

- go dtugtar sna cuntais léargas fírinneach cóir ar staid ghnóthaí an Chomhlachta amhail an 31 Nollaig 2022 agus ar a ioncam agus a chaiteachas don bhliain dar críoch an dáta sin; agus
- gur ullmhaíodh na cuntais go cuí de réir an Chaighdeáin Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann (FRS 102) agus de réir an ordacháin cuntas atá san aguisín a ghabhann leis na cuntais.

Tuairim ar rialtacht

Táimid den tuairim gur úsáideadh an caiteachas agus an t-ioncam atá taifeadta sna cuntais i ngach ponc ábhartha chun na gcríoch a bhí beartaithe ag Tionól Thuaisceart Éireann agus ag Tithe an Oireachtais agus go bhfuil na hidirbhearta airgeadais atá tuairiscithe sna cuntais ag teacht leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Bunús na dtuairimí

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta. Maidir leis na freagrachtaí atá orainn faoi na caighdeáin sin, tá cur síos níos mine déanta orthu sa rannán ‘freagrachtaí na n-iniúchóirí’ den deimhniú seo. Táimid neamhspleách ar an gComhlacht, de réir cheanglais eitice an Chaighdeáin Eitice Athbhreithnithe a d’eisigh an Chomhairle Tuairiscithe Airgeadais sa bhliain 2016 agus de réir cheanglais eitice an Chóid Eitice ó Eagraíocht Idirnáisiúnta na nUasfhoras Iniúchóireachta, agus chomhlíonamar ár gcuid freagrachtaí eitice de réir na gceanglas sin.

Creidimid gur leor agus cuí an fhianaise iniúchta a fuaireamar chun bonn a thabhairt dár dtuairimí.

Faisnéis seachas na cuntais

Chuir an Comhlacht faisnéis áirithe eile i láthair i dteannta na gcuntas. Cuimsíonn an fhaisnéis sin an tuarascáil bhliantúil, an brollach leis na cuntais, an ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh/an ráiteas rialachais agus an tuarascáil maidir le luach saothair. Ní chumhdaíonn ár dtuairim ar na cuntais an fhaisnéis eile agus ní chuirimid aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na cuntais, is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, le linn dúinn é sin a dhéanamh, a mheas cé acu atá nó nach bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir go hábhartha leis na cuntais nó leis an eolas a ghnóthaíomar le linn an iniúchta nó cé acu is cosúil nó nach cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha uirthi. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinneamar, go gcinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis eile sin, ceanglaítear orainn an fíoras sin a thuairisciú.

Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith sin.

Freagrachtaí an Chomhlachta agus an Oifigigh Chuntasaíochta as na cuntais

Mar atá mínithe ar bhealach níos mine sa ráiteas faoi fhreagrachtaí, tá an Comhlacht freagrach as na cuntais bhliantúla a ullmhú ar bhonn an ordacháin cuntas atá ar áireamh san aguisín a ghabhann leis na cuntais agus as a bheith deimhin go dtugtar léargas fírinneach cóir iontu. Tá an Príomhfheidhmeannach, mar Oifigeach Cuntasaíochta, freagrach as cuibheas agus rialtacht a chinntiú i ndáil le cistí poiblí a úsáid.

Freagrachtaí na n-iniúchóirí

Is é an fhreagracht atá orainn na cuntais a iniúchadh de réir fhorálacha an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999, agus tuairisc a thabhairt do Thionól Thuaisceart Éireann agus do Thithe an Oireachtais orthu.

Tá sé mar chuspóir againn agus an t-iniúchadh á dhéanamh againn dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na cuntais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide. Cé gur ardleibhéal dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ní ráthaíonn sé go mbraithfear míráiteas ábhartha, i ngach cás inarb ann dó, nuair a dhéantar iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta. Is féidir le míráitis teacht chun cinn as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha i gcás gurb amhlaidh, ina n-aonar nó i dteannta míráiteas eile, go bhféadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar na cinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na gcuntas lena mbaineann.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, úsáidimid breithiúnas gairmiúil agus coinnímid sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaimid sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna cuntais, cibé acu de bharr calaoise nó earráide; ceapaimid nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirimid i bhfeidhm iad; agus faighimid fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bonn a thabhairt dár dtuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Gnóthaímid tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá cuí sna cúinsí, seachas chun tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí atá na rialuithe inmheánacha.
- Déanaimid meastóireacht ar a chuí atá na beartais chuntasaíochta a úsáideadh agus ar a réasúnaí atá na meastacháin chuntasaíochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Déanaimid cinneadh ar a chuí atá sé bonn gnóthais leantaigh na cuntasaíochta a úsáid agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas, déanaimid cinneadh ar cé acu is ann nó nach ann d'éiginnteacht ábhartha a bhaineann le heachtraí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar an gcumas atá ag an gComhlacht leanúint de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach. Má chinnimid gurb ann d'éiginnteacht ábhartha, ceanglaítear orainn aird a tharraingt inár dtuarascáil ar an nochtadh gaolmhar sna cuntais nó, i gcás nach leor an nochtadh sin, ceanglaítear orainn ár dtuairim a athrú. Tá ár gcinntí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta ár dtuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh eachtraí nó dálaí amach anseo a chur faoi deara go scoirfeadh an Comhlacht de bheith ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.
- Déanaimid meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na gcuntas, lena n-áirítear an nochtadh, agus ar cé acu a chuirtear nó nach gcuirtear na hidirbhearta agus na heachtraí bunúsacha i láthair ar bhealach cóir sna cuntais.

Téimid i dteagmháil leo sin a bhfuil freagrachtaí rialachais orthu as raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus as fionnachtana suntasacha iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha ar an rialú inmheánach a shainaithnímid le linn ár n-iniúchta, i measc ábhair eile.

Ábhair ar a dtuairiscímid trí eisceacht

Níl aon rud le tuairisciú againn i leith na n-ábhar seo a leanas ar a dtuairiscímid i gcás go bhfuilimid den tuairim:

- nach bhfuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uainn dár n-iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun sinn a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar na cuntais, nó
- nach bhfuil na cuntais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta, nó
- nach léirítear sa ráiteas faoin gcóras rialaithe inmheánaigh/sa ráiteas rialachais gur comhlíonadh an treoir is infheidhme maidir le rialachas corparáideach.

Ina theannta sin, ceanglaítear orainn fianaise a fháil is leor chun dearbhú réasúnach a thabhairt gur úsáideadh an caiteachas agus an t-ioncam atá taifeadta sna cuntais airgeadais chun na gcríoch a bhí beartaithe ag Tionól Thuaisceart Éireann agus ag Tithe an Oireachtais agus go bhfuil na hidirbhearta airgeadais atá taifeadta sna cuntais ag teacht leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste, Éire
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
Baile Átha Cliath 1
Éire
DO1 PF72

Dorinnia Carville
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
do Thuaisceart Éireann
Oifig Iniúchóireachta Thuaisceart
Éireann
106 Sráid na hOllscoile
Béal Feirste
BT7 1EU

20 Nollaig 2023

Ráiteas faoi ioncam agus caiteachas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

Ioncam	Nótaí	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Deontas Ioncaim ó na Ranna	2(a)	7,840,784	7,637,941	6,686,313	6,565,574
Deontas Caipitil a Eisíodh	9	109,848	152,936	93,675	131,464
		7,950,632	7,790,877	6,779,988	6,697,038
Ioncam Eile	2(b)	1,478,000	1,264,000	1,260,380	1,086,534
Ioncam Iomlán		9,428,632	9,054,877	8,040,368	7,783,572
Caiteachas					
Costais Foirne	3(b)	3,753,818	3,325,506	3,201,109	2,858,605
Táillí Boird		51,138	62,960	43,607	54,120
Dímheas	6	109,848	152,936	93,675	131,464
Caiteachas faoin gClár Taighde	5	1,014,170	1,500,149	864,844	1,289,528
Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn	12	2,934,593	2,933,068	2,502,506	2,521,265
Costais Oibriúcháin Eile	4	1,577,089	1,321,399	1,344,881	1,135,875
Caiteachas Iomlán		9,440,656	9,296,018	8,050,622	7,990,857
Barrachas/(Easnamh) don bhliain		(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)
Suim a aistríodh chuig an gCúlchiste Ginearálta	13	(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)

Is le gníomhaíochtaí leantacha a bhaineann na suimeanna uile thuas.

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 60 go 74, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 75.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Ráiteas faoi ioncam cuimsitheach don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Barrachas/(Easnamh) don tréimhse		(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach ar dhliteanais phinsin	17(b)	7,678,000	(266,000)	6,547,000	(228,654)
Coigeartú ar chistiú iarchurtha pinsin		(7,678,000)	266,000	(6,547,000)	228,654
Gnóthachan/(caillteanas) aitheanta iomlán don tréimhse		**(12,024)**	**(241,141)**	**(10,254)**	**(207,285)**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 60 go 74, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 75.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Ráiteas faoin staid airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Sócmhainní Seasta					
Sócmhainní Inláimhsithe	6	337,995	445,319	299,778	374,193
Sócmhainní Reatha					
Suimeanna Infhaighte	7	195,131	208,125	173,068	174,883
Airgead agus coibhéisí airgid	11	1,171,363	1,482,640	1,038,917	1,245,833
Dliteanais Reatha					
Suimeanna iníoctha - suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin	8	(449,906)	(762,155)	(399,035)	(640,424)
Glansócmhainní Reatha		916,588	928,610	812,950	780,292
Sócmhainní Iomlána lúide Dliteanais Reatha roimh Phinsin		1,254,583	1,373,929	1,112,728	1,154,485
Cistiú Iarchurtha Pinsin	17(d)	15,168,000	21,368,000	13,453,000	17,955,103
Dliteanais Phinsin	17(b)	(15,168,000)	(21,368,000)	(13,453,000)	(17,955,103)
Glansócmhainní		1,254,583	1,373,929	1,112,728	1,154,485
Arna Maoiniú ag:					
Caipiteal agus Cúlchistí					
Cúlchiste Ginearálta	13	916,586	928,610	812,948	780,292
Cúlchiste Deontais Chaipitil	9	337,997	445,319	299,780	374,193
		1,254,583	1,373,929	1,112,728	1,154,485

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 60 go 74, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 75.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Ráiteas faoi shreabhadh airgid don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Glan-insreabhadh airgid/(glan-eis-sreabhadh airgid) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	10	(311,277)	24,879	(206,916)	(64,738)
Caiteachas caipitil agus infheistíocht airgeadais					
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a cheannach	6	(2,526)	(35,862)	(2,154)	(30,827)
Glan-insreabhadh airgid/(glan-eis-sreabhadh airgid) roimh mhaoiniú		(313,803)	(10,983)	(209,070)	(95,565)
Maoiniú					
Cistiú Caipitil a Fuarthas	9	2,526	35,862	2,154	30,827
Méadú/(laghdú) in iarmhéideanna airgid/bainc	11	(311,277)	24,879	(206,916)	(64,738)
Airgead agus coibhéisí airgid i dtús na bliana		**1,482,640**	**1,457,761**	**1,245,833**	**1,310,571**
Airgead agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana		**1,171,363**	**1,482,640**	**1,038,917**	**1,245,833**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 60 go 74, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 75.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Ráiteas faoi athruithe i gcothromas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Cúlchiste Ginearálta					
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	13	928,610	1,169,751	780,292	1,051,641
Barrachas/(Easnamh)	13	(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)
Gnóthachan/(Caillteanas) Achtúireach	17(b)	(7,678,000)	(266,000)	(6,547,000)	(228,654)
Cistiú Iarchurtha Pinsin		7,678,000	266,000	6,547,000	228,654
Coigeartú Aistriú Airgeadra	13	0	0	42,910	(64,064)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		916,586	928,610	812,948	780,292
Caipiteal agus Cúlchistí					
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	9	445,319	562,393	374,193	505,608
Deontais Chaipitil	9	2,526	35,862	2,154	30,827
Amúchadh	9	(109,848)	(152,936)	(93,675)	(131,464)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	9	0	0	17,108	(30,778)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig		337,997	445,319	299,780	374,193
Cothromas Iomlán ag Deireadh na Bliana		**1,254,583**	**1,373,929**	**1,112,728**	**1,154,485**

Is cuid de na cuntais seo iad na nótaí ar leathanaigh 60 go 74, i dteannta Aguisín 1 ar leathanach 75.

An Dr Gary A. Kearney
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Dáta: 19/12/2023

Nótaí leis na cuntais

1. Beartais Chuntasaíochta

1.1 Coinbhinsiún Cuntasaíochta

Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais de réir choinbhinsiún an chostais stairiúil.

Gan an fhaisnéis a thugtar a theorannú, ullmhaítear na Ráitis Airgeadais ar bhonn fabhruithe agus comhlíonann siad na ceanglais chuntasaíochta agus nochta arna n-eisiúint ag an Roinn Airgeadais agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

1.2 Ioncam

Is ionann ioncam agus na deontais ioncaim atá infhaighte ón Roinn Sláinte (Éire) agus ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann).

1.3 Sócmhainní Seasta

a) Cuirtear sócmhainní seasta inláimhsithe ar áireamh de réir costas stairiúil don Bhord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia.

b) Ríomhtar dímheas chun an costas a dhíscríobh thar shaolré úsáideach na sócmhainní. Is iad seo a leanas na modhanna a ghlactar agus na rátaí in aghaidh na bliana a úsáidtear:

Trealamh Oifige	15% de réir Méid Cothrom
Trealamh Ríomhaire	33.3% de réir Méid Cothrom
Costais Réadmhaoine agus Feistithe	4% de réir Méid Cothrom
Daingneáin agus Feistis	10% de réir Méid Cothrom

c) Gearrtar dímheas i mbliain na fála agus ní ghearrtar aon dímheas i mbliain na diúscartha.

d) Caipitlítear Sócmhainní Seasta a luaithe a sháraíonn siad €650 (£554).

1.4 Cáin Bhreisluacha

Ní fhéadfaidh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia cáin bhreisluacha (CBL) a aiséileamh agus cuirtear CBL ar áireamh mar chaiteachas nó i luach caipitil Sócmhainní Seasta.

1.5 Sochair Scoir

Ghlac an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia FRS 102 i ndáil le cuntas a thabhairt i sochair scoir.

Bhunaigh na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas agus Turasóireacht Éireann Teoranta an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas le héifeacht ón 29 Aibreán 2005. Is scéim pinsean sochair shainithe í an scéim, a chistítear gach bliain ar bhonn íoc-mar-a-théitear ó airgead a fhaightear ó Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ó Státchiste na hÉireann. Riarann riarthóir seachtrach an scéim.

Cumhdaítear sochair scoir i gCaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102. Cuireadh an dliteanas ag an 31 Nollaig 2022 ar áireamh sna ráitis airgeadais. Cuireadh nóta nochta ina mionsonraítear ríomhaireachtaí an athbhreithnithe achtúirigh ar áireamh iontu freisin (Nóta 17), ar ríomhaireachtaí iad a rinne XPS ach modh na n-aonad réamh-mheasta a úsáid. Áirítear leis sin na torthaí atá ar dhliteanais phinsin agus costais fostaithe (agus iarfhostaithe) an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia a ríomh chun críocha na gcuntas don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022 agus chun críocha na bhfigiúirí comparáideacha don bhliain 2021.

Is ionann costais Sochair Scoir agus na sochair scoir a thuill fostaithe le linn na tréimhse. Is mar ioncam a aithnítear suim a chomhfhreagraíonn don mhuirear sochair scoir, a mhéid atá an muirear in-aisghabhála. Fritháirítear an tsuim sin le deontais a fuarthas sa bhliain chun íocaíochtaí sochair scoir a dhéanamh. Is ionann dliteanais Sochair Scoir agus luach reatha na n-íocaíochtaí sochair scoir amach anseo atá tuillte ag baill foirne go dtí seo. Is sócmhainn chomhfhreagrach é cistiú iarchurtha sochair scoir, arb ionann é agus na hacmhainní atá le cur ar fáil sa todhchaí ag Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ag Státchiste na hÉireann ar an mbealach atá tuairiscithe thuas.

Is sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach a aithnítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha a eascraíonn as athruithe i dtoimhdí achtúireacha agus as barrachais agus easnaimh ó thaithí. Ón mbliain 2012 i leith, tá ranníocaíochtaí na gcomhaltaí á n-aithint sa chostas seirbhíse reatha sochair scoir. I mblianta roimhe sin, aithníodh ranníocaíochtaí na gcomhaltaí ar leithligh laistigh den nóta maidir le sochair scoir.

1.6 Caiteachas faoin gClár Taighde

Tá na costais Conarthaí Taighde a chuirtear ar áireamh sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais bunaithe ar an gcaiteachas atá dlite agus iníoctha sa bhliain de bhun conarthaí ceadaithe taighde.

1.7 Cúlchiste Deontais Chaipitil

Léirítear i gCuntas an Chúlchiste Deontais Chaipitil luach neamhamúchta an ioncaim a úsáidtear chun críocha caipitil.

1.8 Airgeadra Tuairiscithe

Is in Euro agus i Steirling araon a thuairiscítear idirbhearta agus iarmhéideanna an Bhoird. Euro airgeadra oibre an Bhoird agus is san airgeadra sin a thaifeadtar idirbhearta. Maidir le hidirbhearta a rinneadh in airgeadraí eile, taifeadtar iad in Euro de réir an ráta malairte a bhí i bhfeidhm ag dáta na n-idirbheart, agus Rátaí Tagartha an Bhainc Cheannais Eorpaigh á n-úsáid. Maidir le sócmhainní agus dliteanais airgid a bhí ainmnithe i Steirling, aistrítear iad go Euro de réir na rátaí malairte a bhí i bhfeidhm ag dáta an Chláir Comhardaithe (0.88693). Tógtar gnóthachain agus caillteanais réadaithe chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais.

Aistrítear na ráitis airgeadais go Steirling ag deireadh na bliana. Aistrítear an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais ach úsáid a bhaint as an meánráta malairte don bhliain (2022: 0.852760856, 2021: 0.85960) agus aistrítear an Clár Comhardaithe ach úsáid a bhaint as an ráta malairte deiridh (2022: 0.88693, 2021: 0.84028). Maidir le coigeartuithe airgeadra a eascraíonn as na ráitis airgeadais a aistriú ar an mbealach sin, léirítear iad sa Ghlansreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin (Nóta 10), sa Chúlchiste Deontais Chaipitil (Nóta 9) agus sa Chúlchiste Ginearálta (Nóta 13).

1.9 Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais ***safe*food** don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2022 de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais agus arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann agus, ach amháin i gcás go sonrófar a mhalairt, comhlíonann na ráitis airgeadais ceanglais na Treorach maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas arna heisiúint ag an Roinn Airgeadais (Tuaisceart Éireann) agus ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe (Éire).

2. a) Deontais ó na Ranna

An Tréimhse Airgeadais ón 1 Eanáir 2022 go dtí an 31 Nollaig 2022

	Nóta	RS (É) €	RS (TÉ) €	Iomlán €	RS (É) £	RS (TÉ) £	Iomlán £
Deontas Ioncaim		5,543,870	2,296,914	7,840,784	4,727,595	1,958,718	6,686,313
Cuntas Caipitil	9	1,786	740	2,526	1,523	631	2,154
		5,545,656	2,297,654	7,843,310	4,729,118	1,959,349	6,688,467

An Tréimhse Airgeadais ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Nollaig 2021

	Nóta	RS (É) €	RS (TÉ) €	Iomlán €	RS (É) £	RS (TÉ) £	Iomlán £
Deontas Ioncaim		5,317,635	2,320,306	7,637,941	4,571,039	1,994,535	6,565,574
Cuntas Caipitil	9	24,968	10,894	35,862	21,462	9,365	30,827
		5,342,603	2,331,200	7,673,803	4,592,501	2,003,900	6,596,401

Faigheann an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia deontais ón Roinn Sláinte (Éire) (RS (É)) agus ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) (RS (TÉ)) araon. Is iad na ranníocaíochtaí faoi seach ná 71% (2021: 70%) ón Roinn Sláinte (Éire) agus 29% (2021: 30%) ón Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann).

Bronntar na deontais de réir ráta malairte plean gnó chun críocha buiséadaithe agus de réir an ráta malairte iarbhír a bhí i bhfeidhm ag dáta an iarratais chun críocha na ráiteas airgeadais. Sa bhliain 2022, bhí an buiséad cothrom le €7,480,000 (2021: €7,480,000), gan pinsin a áireamh, agus le €7,842,553 (2021: €7,608,823), agus pinsin san áireamh. Tá na figiúirí sin bunaithe ar ráta malairte €1 go £0.86 (2021: €1 go £0.87). Ba é €1 go £0.85276 (2021: €1 go £0.85960) an meánráta malairte thar an tréimhse. Mar thoradh air sin, ba é €7,843,309 (2021: €7,673,803) an deontas a aithníodh, pinsin san áireamh. Tá sé sin cothrom le gnóthachan malairte eachtraí €756 ar thiontú deontais (2021: gnóthachan €64,980).

2. b) Ioncam eile

	Nóta	2022 €	2021 €	2022 £	2021 £
Glanchistiú iarchurtha le haghaidh pinsean	17(c)	1,478,000	1,264,000	1,260,380	1,086,534
		1,478,000	1,264,000	1,260,380	1,086,534

3. Costais foirne

a) Ba é seo an meánlíon ball foirne (baill foirne gníomhaireachta san áireamh):

Stiúrthóireachtaí	2022	2021
An Lucht Ardbhainistíochta	4	5
Oibríochtaí Corparáideacha	7	9
Sábháilteacht Bia	5	5
Cothú	5	4
Cumarsáid	7	6
Iomlán	28	29

b) Ba iad seo na costais a tabhaíodh i leith na mball foirne sin:

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Costais Tuarastail	1,733,546	1,761,528	1,478,300	1,514,210
ÁSPC ón bhFostóir	174,255	171,155	148,598	147,125
Baill Foirne Gníomhaireachta	0	0	0	0
Costais Phinsin:				
Costais Reatha Seirbhíse Pinsin	1,846,017	1,392,823	1,574,211	1,197,270
	3,753,818	3,325,506	3,201,109	2,858,605

Le linn na bliana, asbhaineadh ranníocaíochtaí aoisliúntais breise arbh fhiú €44,156/£37,654 iad (2021: €44,643/£38,375) faoi Chuid 4 den Acht um Pá agus Pinsin Seirbhíse Poiblí, 2017, agus íocadh ar aghaidh leis an Roinn Sláinte iad.

c) Tá an fhaisnéis seo a leanas tugtha maidir leis an bhFoireann Ardbhainistíochta:

	Díolaíochtaí	Díolaíochtaí	Fíor-Mhéadú/ (Fíor-Laghdú) i bPinsean a Tuilleadh	Fíor-Mhéadú/ (Fíor-Laghdú) i bPinsean a Tuilleadh	Luach an Phinsin Fhabhraithe ag deireadh na bliana	Luach an Phinsin Fhabhraithe ag deireadh na bliana	Aois (blianta)
	€	£	€	£	€	£	
An Dr Gary Kearney (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach, a ceapadh an 1 Aibreán 2022)	120,000-125,000	102,331-106,595	2,500-3,000	2,131-2,558	45,000-50,000	38,374-42,638	57
An tUas. Ray Dolan (Iar-Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chuaigh ar scor an 31 Márta 2022)	35,000-40,000	29,847-34,110	3,500-4,000	2,985-3,411	60,000-65,000	51,166-55,429	67

Leis an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas, foráiltear d'fhaisnéis a nochtadh faoin luach saothair agus faoi na teidlíochtaí pinsin de chuid ball foirne sinsearach áirithe. I bhfianaise na reachtaíochta Cosanta Sonraí, ní dhearna an Bord na nochtaí sin toisc go bhféadfadh sé sin a bheith ina shárú ar an reachtaíocht. Níor thoiligh Fiona Gilligan Uas. (Stiúrthóir, Cumarsáid), an Dr Aileen McGloin (Stiúrthóir, Cothú) ná Patricia Fitzgerald Uas. (Stiúrthóir, Oibríochtaí Corparáideacha) leis an bhfaisnéis thuas a nochtadh.

Tá na díolaíochtaí uile ar aon dul leis na díolaíochtaí caighdeánacha earnála poiblí do na gráid lena mbaineann. B'ionann an luach saothair iomlán a íocadh leis an bpríomhfhoireann bhainistíochta sa bhliain 2022 agus €470,945/£401,603 (2021: €491,079/£422,132).

4. Costais Oibriúcháin Eile

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Cíos agus Leictreachas*	586,339	569,478	500,007	489,523
Priontáil, Tuarascálacha agus Litríocht	9,618	8,292	8,203	7,128
Taisteal agus Cothú**	104,447	33,135	89,068	28,483
Tacaíocht Ríomhaire	268,181	232,234	228,694	199,629
Teileafón	55,009	44,651	46,910	38,382
Postas agus Páipéarachas	6,062	10,946	5,169	9,409
Costais Chruinnithe ***	6,301	3,786	5,373	3,255
Speansais Oifige ***	30,781	29,256	26,249	25,148
Difríocht Airgeadra	49,497	(15,385)	42,209	(13,225)
Speansais Earcaíochta	20,772	50,682	17,714	43,566
Oiliúint	24,103	39,268	20,554	33,755
Árachas	23,170	16,039	19,758	13,787
Síntiúis	49,517	18,612	42,226	15,999
Luach Saothair na nIniúchóirí	22,300	24,200	19,017	20,802
Táillí Dlí agus Gairmiúla	188,554	141,236	160,791	121,407
Glantóireacht agus Lónadóireacht	21,707	21,915	18,511	18,838
Cothabháil agus Deisiúcháin	108,412	90,962	92,450	78,191
Muirir Bhainc	2,319	2,092	1,978	1,798
	1,577,089	1,321,399	1,344,881	1,135,875

*Sa bhliain 2016, rinne an Bord comhaontú chun cuid den bhunurlár den Oifig i gCorcaigh a ligean ar léas le Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí in Éirinn (Oifig na nOibreacha Poiblí) ar feadh tréimhse 10 mbliana. Is é €76,667 in aghaidh na bliana an cíos bliantúil don léas sin, rud atá iníoctha ina thráthchodanna ráithiúla.

**B'ionann na costais a tabhaíodh ar an Taisteal Eachtrach sa bhliain 2022 agus €2,863/£2,441 (2021: €0/£0).

***B'ionann an ghné fáilteachais de na costais sa bhliain 2022 agus €7,487/£6,385 (2021: €3,091/£2,657).

5. Caiteachas faoin gClár Taighde

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Sábháilteacht Bia	276,780	757,453	236,028	651,106
Cothú	480,638	412,579	409,870	354,653
Tionscadail Socrúcháin Taighde	42,236	72,608	36,016	62,414
Tionscnaimh Bhia Pobail	214,516	257,509	182,930	221,355
	1,014,170	1,500,149	864,844	1,289,528

6. Sócmhainní Seasta

	Trealamh Oifige	Costas Réadmhaoine agus Feistithe	Daingneáin agus Feistis	Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí	Iomlán
	€	€	€	€	€
Costas nó Luacháil					
Ag an 1 Eanáir 2022	233,681	1,768,949	381,760	502,938	2,887,328
Breiseanna	0	0	0	2,526	2,526
Diúscairtí	(8,454)	0	0	(78,224)	(86,678)
Ag an 31 Nollaig 2022	225,227	1,768,949	381,760	427,240	2,803,176
Dímheas					
Ag an 1 Eanáir 2022	229,153	1,450,479	289,695	472,684	2,442,011
Soláthar don bhliain	1,567	70,758	17,315	20,208	109,848
Diúscairtí	(8,454)	0	0	(78,224)	(86,678)
Ag an 31 Nollaig 2022	222,266	1,521,237	307,010	414,668	2,465,181
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2022	2,961	247,712	74,750	12,572	337,995
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2021	4,528	318,470	92,065	30,256	445,319

	Trealamh Oifige	Costas Réadmhaoine agus Feistithe	Daingneáin agus Feistis	Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí	Iomlán
	£	£	£	£	£
Costas nó Luacháil					
Ag an 1 Eanáir 2022	196,358	1,486,412	320,785	422,610	2,426,165
Coigeartú Malairte	10,611	82,523	17,810	20,875	131,819
Breiseanna	0	0	0	2,154	2,154
Diúscairtí	(7,210)	0	0	(66,706)	(73,916)
Ag an 31 Nollaig 2022	199,759	1,568,935	338,595	378,933	2,486,222
Dímheas					
Ag an 1 Eanáir 2022	192,553	1,218,808	243,425	397,186	2,051,972
Soláthar don bhliain	10,455	70,083	14,106	20,069	114,713
Soláthar don bhliain	1,337	60,340	14,765	17,233	93,675
Diúscairtí	(7,210)	0	0	(66,706)	(73,916)
Ag an 31 Nollaig 2022	197,135	1,349,231	272,296	367,782	2,186,444
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2022	2,624	219,704	66,299	11,151	299,778
Glanluach de réir na Leabhar ag an 31 Nollaig 2021	3,805	267,604	77,360	25,424	374,193

7. Suimeanna Infhaighte

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Suimeanna Infhaighte	4,827	39,802	4,282	33,445
Réamhíocaíochtaí agus Ioncam Fabhraithe	190,304	168,323	168,786	141,438
	195,131	208,125	173,068	174,883

8. Suimeanna iníoctha (suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin)

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Suimeanna Iníoctha agus Fabhruithe	449,906	762,155	399,035	640,424

9. Cúlchiste Deontais Chaipitil

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Iarmhéid Tosaigh	445,319	562,393	374,193	505,608
Breiseanna Caipitil	2,526	35,862	2,154	30,827
Diúscairtí Caipitil – Costas	(86,678)	(112,219)	(73,916)	(96,463)
Diúscairtí Caipitil – Dímheas	86,678	112,219	73,916	96,463
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	17,108	(30,778)
Lúide an tsuim a eisíodh chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais *	(109,848)	(152,936)	(93,675)	(131,464)
	337,997	445,319	299,780	374,193

*** Suim a eisíodh chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais**	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Suim a amúchadh ar aon dul le dímheas	(109,848)	(152,936)	(93,675)	(131,464)
	(109,848)	(152,936)	(93,675)	(131,464)

10. Glan-Insreabhadh Airgid/(Glan-Eis-Sreabhadh Airgid) ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Barrachas/(Easnamh) don tréimhse	(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)
Aistriú chuig an gCúlchiste Deontais Chaipitil	(109,848)	(152,936)	(93,675)	(131,464)
Muirir Dhímheasa	109,848	152,936	93,675	131,464
(Méadú)/Laghdú i bhFéichiúnaithe	12,996	24,941	1,815	34,650
Méadú/(Laghdú) i gCreidiúnaithe	(312,249)	241,079	(241,389)	171,961
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	42,912	(64,064)
	(311,277)	24,879	(206,916)	(64,738)

Léirítear sa choigeartú aistriú airgeadra an méid gluaiseachta i luach na sócmhainní agus na ndliteanas reatha, ar gluaiseacht í is féidir a chur síos don athrú i rátaí malairte le linn na bliana.

11. Anailís ar na hiarmhéideanna airgid, mar atá léirithe sa Chlár Comhardaithe

	Ag an 01.01.22	Sreabhadh Airgid	Ag an 31.12.22
	€	€	€
Cuntas Euro	717,718	(54,251)	663,467
Cuntas Steirling	747,424	(225,512)	521,912
Cuntas Taisce	52	0	52
Mionairgead	375	(208)	167
Cártaí Creidmheasa	17,071	(31,306)	(14,235)
Iomlán	1,482,640	(311,277)	1,171,363

	Ag an 01.01.22	Sreabhadh Airgid	Ag an 31.12.22
	£	£	£
Cuntas Euro	603,084	(14,635)	588,449
Cuntas Steirling	628,045	(165,146)	462,899
Cuntas Taisce	44	2	46
Mionairgead	316	(168)	148
Cártaí Creidmheasa	14,344	(26,969)	(12,625)
Iomlán	1,245,833	(206,916)	1,038,917

12. Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Costais Meán	2,315,708	2,202,479	1,974,745	1,893,251
Costais Mhargaíochta	259,266	471,288	221,092	405,119
Imeachtaí	60,714	33,875	51,775	29,119
Foilseacháin	135,861	19,718	115,857	16,949
Urraíocht Tionscadal agus Comhdhálacha	53,875	82,317	45,942	70,760
Forbairt Oideachasúil	96,682	103,683	82,447	89,126
Gníomhaíochtaí Líne Cabhrach	12,487	19,708	10,648	16,941
	2,934,593	2,933,068	2,502,506	2,521,265

13. Cúlchiste Ginearálta

	2022	2021	2022	2021
	€	€	£	£
Iarmhéid Tosaigh	928,610	1,169,751	780,292	1,051,641
Barrachas/(Easnamh)	(12,024)	(241,141)	(10,254)	(207,285)
Coigeartú Aistriú Airgeadra	0	0	42,910	(64,064)
Iarmhéid Deiridh	916,586	928,610	812,948	780,292

14. Idirbhearta Páirtithe Gaolmhara

Tá an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ina chomhlacht forfheidhmithe trasteorann a n-urraíonn an Roinn Sláinte (Éire) agus an Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann) é, ar ranna iad a meastar gur páirtithe gaolmhara iad. Ba iad na ranna sin a chistigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia go príomha le linn na bliana agus bhí idirbhearta éagsúla ag an mBord leo. Ní dhearna aon chomhalta Boird, aon phríomhbhainisteoir ná aon pháirtí gaolmhar eile aon idirbhearta ábhartha leis an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia le linn na bliana.

15. Caiteachas Caipitil Amach Anseo

Ní raibh aon cheangaltais chaipitil ar an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia ag an 31 Nollaig 2022.

16. Léasanna/Ceangaltais

(a) Íoscheangaltais Léasa Amach Anseo

Ag an 31 Nollaig 2022, bhí ceangaltais ar an mBord faoi léasanna oibriúcháin mar a leanas:

	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
	€	€	£	£
Laistigh de Bhliain Amháin	483,333	293,333	428,683	246,482
Idir Dhá Bhliain agus Cúig Bliana	1,496,919	1,144,772	1,327,662	961,929
Tar éis Cúig Bliana	746,769	-	662,332	-
	2,727,021	1,438,105	2,418,667	1,208,411

Sa bhliain 2016, rinne an Bord comhaontú chun cuid den bhunurlár den Oifig i gCorcaigh a ligean ar léas le Coimisinéirí na nOibreacha Poiblí in Éirinn (Oifig na nOibreacha Poiblí) ar feadh tréimhse 10 mbliana. Is é €76,667 in aghaidh na bliana an cíos bliantúil don léas sin, rud atá iníoctha ina thráthchodanna ráithiúla.

Tá an cíos bliantúil foriomlán atá iníoctha i leith áitribh léasaithe miondealaithe mar a leanas:

Cíosanna atá iníoctha/(infhaighte)

Láthair	Dáta Éaga	31.12.22	31.12.22	31.12.22	31.12.22
		€	€	£	£
Corcaigh	2026	370,000	370,000	328,164	310,904
Foléas i gCorcaigh	2026	(76,667)	(76,667)	(67,998)	(64,422)
Baile Átha Cliath	2031	190,000	-	168,517	-
Costais Bhliantúla Iomlána (Glanchostais)		483,333	293,333	428,683	246,482

Sa bhliain 2023, shínigh an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia léas ar feadh tréimhse 10 mbliana ó mhí na Nollag 2021 go mí na Nollag 2031.

(b) Ceangaltais Eile

Bhí ceangaltais eile €912,579/£809,394 (2021: €792,971/£666,318) ar an mBord i leith conarthaí ceadaithe taighde ag an 31 Nollaig 2022.

17. Sochair Scoir

Is é atá sa scéim sochar scoir ná roinnt ranna a bhfuil struchtúir dhifriúla sochar ag baint leo. Is iad seo na príomhranna:

An Chroíroinn Tuarastail Deiridh - is socrú pinsin tuarastail deiridh é seo, áit a bhfuil na sochair múnlaithe ar an roinn Chlasaiceach den Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Leis an scéim, soláthraítear sochar scoir (ochtóduithe in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtódú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin do chéilí agus do leanaí. Is í an Ghnáthaois Scoir ná 60ú breithlá an chomhalta. Méadaítear na Sochair Scoir atá á n-íoc (agus atá á n-iarchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna.

An Chroíroinn Alfa - is socrú sochair scoir atá bunaithe ar thuilleamh meánaithe athluacháilte gairme é seo, áit a bhfuil na sochair múnlaithe ar an roinn Alfa den Phríomhscéim Pinsean Státseirbhíse i dTuaisceart Éireann. Leis an scéim, soláthraítear sochar scoir atá bunaithe ar chéatadán (2.55%) de phá inphinsin do gach bliain comhaltais ghníomhaigh (méadaítear an sochar scoir i dtús gach bliana scéime ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna) agus pinsin do chéilí agus do leanaí. Is í an Ghnáthaois Scoir ná Aois Pinsin Stáit an chomhalta sa dlínse lena mbaineann. San am i láthair, b'ionann an aois sin agus 67 mbliana d'aois, 68 mbliana d'aois nó idir 67 mbliana d'aois agus 68 mbliana d'aois sa Ríocht Aontaithe agus b'ionann í agus 68 mbliana d'aois in Éirinn. Méadaítear na Sochair Scoir atá á n-íoc (agus atá á n-iarchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta praghsanna.

Beidh na sochair a carnadh i leith seirbhís a rinneadh suas go dtí an 31 Márta 2015 fós iníoctha tráth an scoir ar bhonn tuarastail deiridh. Dá bhrí sin, gheobhaidh formhór na gcomhaltaí den Chroíroinn sochair ón Roinn Tuarastail Deiridh agus ón Roinn Alfa araon agus, i bhformhór na gcásanna, éireoidh na daoine a rachaidh isteach sa scéim tar éis an 1 Aibreán 2015 ina gcomhaltaí den Chroíroinn Alfa.

An Roinn Ceart Forchoimeádta - tugadh an rogha do gach Comhalta den Chroíroinn sa Deisceart athrú go catagóir comhaltais atá bunaithe ar an Scéim Aoisliúntais do Státseirbhísigh Bhunaithe (ar Scéim Státseirbhísigh na hÉireann í). Tháinig an cleachtadh roghanna chun deiridh an 31 Márta 2015 agus roghnaigh 14 fhostaí a gcatagóir comhaltais a athrú.

Tá an luacháil sochair scoir ag an 31 Nollaig 2022 bunaithe ar choinbhinsiún FRS 102 agus chuir achtúire cáilithe neamhspleách i gcrích í. Bhain an luacháil achtúireach is déanaí a rinneadh, chun críocha cuntasaíochta, ar an Scéim leis an staid mar a bhí ag an 31 Nollaig 2021. Ríomhadh na dliteanais ag an dáta tuairiscithe trí thorthaí na luachála a rinneadh ar an Scéim sa bhliain 2021 a nuashonrú chun na toimhdí atá mionsonraithe sna nochtaí seo a léiriú. Rinneadh soláthar do mhortlaíocht ionchais thar an tréimhse agus don ghluaiseacht iarbhír i ndálaí airgeadais ón dáta luachála. Ullmhaíodh na torthaí don bhliain seo ach luacháil iomlán a dhéanamh ar dhliteanais na scéime, agus dálaí margaidh agus sonraí scéime ag an 31 Nollaig 2022 á gcur san áireamh. Is iad seo na príomhthoimhdí a úsáideadh chun dliteanais scéime a ríomh:

a) Na príomhthoimhdí achtúireacha a úsáideadh do na ríomhaireachtaí

	2022	2021
Ráta lascaine (Éire)	3.81%	1.40%
Ráta lascaine (Tuaisceart Éireann)	4.73%	1.85%
Ráta boilscithe (Éire)	2.34%	1.85%
Ráta boilscithe (Tuaisceart Éireann)	2.58%	2.70%
Ráta méadaithe i dtuarastal (Éire)	2.58%	2.70%
Ráta méadaithe i dtuarastal (Tuaisceart Éireann)	2.58%	2.70%
Ráta méadaithe i bpinsin (Éire):		
Comhaltaí den Chroíroinn	2.34%	1.85%
Gach comhalta eile	2.58%	2.70%
Ráta méadaithe i bpinsin (Tuaisceart Éireann)	2.58%	2.70%
Ráta malairte ag deireadh na bliana (Steirling : Euro)	1.13	1.19
Ráta malairte i lár na bliana (Steirling : Euro)	1.09	1.16

An meánlíon blianta a mheastar a bheith fágtha ag na daoine seo a leanas agus iad 65 bliana d'aois:

	2022	2021
Fear atá 65 bliana d'aois faoi láthair	22.3 bliain	22.3 bliain
Bean atá 65 bliana d'aois faoi láthair	24.4 bliain	24.6 bliain
Fear atá 45 bliana d'aois faoi láthair	23.6 bliain	23.6 bliain
Bean atá 45 bliana d'aois faoi láthair	25.9 bliain	26.1 bliain

b) Gluaiseacht sa Ghlandliteanas Pinsin le linn na bliana airgeadais

	2022 €'000	2021 €'000	2022 £'000	2021 £'000
(Easnamh) sa dliteanas sochair scoir ag an 1 Eanáir	(21,368)	(19,838)	(17,955)	(17,835)
Sochair Scoir a íocadh le linn na bliana	368	129	314	111
Costas seirbhíse reatha	(1,539)	(1,230)	(1,312)	(1,057)
Creidmheas seirbhíse roimhe sin	0	0	0	0
Glanaistrithe isteach sa scéim/(amach as an scéim)	0	0	0	0
Ioncam/(muirear) maoiniúcháin eile	(307)	(163)	(262)	(140)
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach	(7,678)	(266)	(6,547)	(229)
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	(785)	1,195
(Easnamh) sa dliteanas pinsin ag an 31 Nollaig	(15,168)	(21,368)	(13,453)	(17,955)

Tá an anailís ar an ngluaiseacht (san easnamh) sa Phlean le linn na bliana mar a leanas:

	2022 €'000	2021 €'000	2022 £'000	2021 £'000
Gnóthachan/(caillteanas) ar an athrú i dtoimhdí airgeadais	8,462	(330)	7,216	(284)
Gnóthachan/(caillteanas) de bharr athruithe i dtoimhdí déimeagrafacha	0	16	0	14
Gnóthachan/(caillteanas) ó thaithí	(784)	48	(669)	41
Gnóthachan/(caillteanas) de bharr gluaiseachtaí airgeadra	0	0	0	0
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	0	0
Gnóthachan/(caillteanas) achtúireach	7,678	(266)	6,547	(229)

Baineann an chuid is mó den chaillteanas achtúireach leis an athrú i dtoimhdí achtúireacha, ar dá mbarr a méadaíodh an luach a cuireadh ar na dliteanais.

c) Anailís ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais don bhliain airgeadais

Tá an anailís ar an nglanchistiú iarchurtha le haghaidh sochar scoir mar a leanas:

	2022	**2021**	**2022**	**2021**
	€'000	**€'000**	**£'000**	**£'000**
Costas seirbhíse reatha	1,539	1,230	1,312	1,057
Costas maoiniúcháin eile	307	163	262	140
Sochair Scoir a íocadh le linn na bliana	(368)	(129)	(314)	(111)
Glanaistrithe (amach as an scéim)/isteach sa scéim	0	0	0	0
Difríochtaí malairte – comparáidí Steirling	0	0	0	1
	1,478	1,264	1,260	1,087

Tá an anailís ar an gcostas seirbhíse reatha sochair scoir mar a leanas:

	2022	**2021**	**2022**	**2021**
	€'000	**€'000**	**£'000**	**£'000**
Costas seirbhíse reatha	1,539	1,230	1,312	1,057
Costas maoiniúcháin eile	307	163	262	140
	1,846	1,393	1,574	1,197

d) Cistiú Iarchurtha Sochair Scoir

De réir an chleachtais cuntasaíochta do chomhlachtaí neamhthráchtála Státurraithe in Éirinn, aithníonn an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia sócmhainn arb ionann í agus na hacmhainní atá le cur ar fáil ag Státchiste na Ríochta Aontaithe agus ag Státchiste na hÉireann don dliteanas iarchurtha neamhchistithe le haghaidh sochair scoir, bunaithe ar roinnt eachtraí san am atá thart. Áirítear leis na heachtraí sin an tacaíocht reachtúil do na scéimeanna aoisliúntais, mar aon leis an mbeartas agus leis an gcleachtas i dtaca le sochair scoir seirbhíse poiblí a chistiú sa dá dhlínse, lena n-áirítear an próiseas meastachán bliantúil.

Cé nach bhfuil aon chomhaontú foirmiúil i bhfeidhm leis na comhlachtaí cistiúcháin maidir leis na suimeanna sonracha sin agus nach bhfuil aon ráthaíocht ann go bhfaighfear iad dá bharr sin, níl aon fhianaise ag an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia nach leanfaidh an beartas cistiúcháin sin ar aghaidh leis na suimeanna a íoc de réir an chleachtais reatha. Tá an cur chuige sin ar neamhréir leis an gcleachtas cuntasaíochta do Chomhlachtaí Neamhrannacha sa Ríocht Aontaithe, áit arb amhlaidh, in éagmais ráthaíocht fhoirmiúil, nach n-aithnítear dliteanas cistiúcháin go dtí go dtagann an ceangaltas chun bheith dlite.

B'ionann an tsócmhainn cistiúcháin iarchurtha le haghaidh sochair scoir amhail an 31 Nollaig 2022 agus €15.168m/£13.453m (2021: €21.368m/£17.955m).

	2022	2021	2022	2021
	€'000	**€'000**	**£'000**	**£'000**
Iarmhéid Tosaigh ag an 1 Eanáir	21,368	19,838	17,955	17,835
Méadú/(laghdú) i gCistiú Iarchurtha Pinsin	(6,200)	1,530	(4,502)	120
Iarmhéid ag an 31 Nollaig	15,168	21,368	13,453	17,955

e) Stair na nDliteanas Sochair Shainithe

	2022	2021	2020	2019
	€'000	**€'000**	**€'000**	**€'000**
(Easnamh) amhail an 31 Nollaig	(15,168)	(21,368)	(19,838)	(16,225)
Coigeartú ó thaithí ar dhliteanais, lena n-áirítear an gnóthachan/(caillteanas) de bharr an ráta malairte	(784)	48	(96)	38
Céatadán de Dhliteanais Scéime	5.2%	0.2%	0.5%	0.2%

	2022	2021	2020	2019
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
(Easnamh) amhail an 31 Nollaig	(13,453)	(17,955)	(17,835)	(13,804)
Coigeartú ó thaithí ar dhliteanais, lena n-áirítear an gnóthachan/(caillteanas) de bharr an ráta malairte	(669)	41	(85)	33
Céatadán de Dhliteanais Scéime	5.2%	0.2%	0.5%	0.2%

f) Anailís íogaireachta

Athrú i luach na ndliteanas	**€'000**
Ráta lascaine + 0.5%	(1,492)
Boilsciú + 0.5%	1,722
Mortlaíocht (bliain amháin níos óige)	469

18. Dliteanais Theagmhasacha

An Rialú i gcásanna McCloud agus Sargeant – Nóta maidir le Dliteanas Teagmhasach

Chinn an Chúirt Achomhairc i gcásanna McCloud agus Sargeant gurbh idirdhealaitheach a bhí na cosaintí idirthréimhseacha a tugadh isteach mar chuid de na hathchóirithe a rinneadh ar phinsin seirbhíse poiblí sa bhliain 2015. Mar fhreagairt do na breithiúnais sin, deimhníodh leigheas "ionchasach" agus "cúlghabhálach".

Mar thoradh ar an ngné "ionchasach", b'amhlaidh, ón 1 Aibreán 2022, a aistríodh comhaltaí den Chroíroinn Tuarastail Deiridh agus den Roinn Ceart Forchoimeádta den Scéim Pinsean Thuaidh/Theas (Tuaisceart Éireann) chuig an scéim alfa i ndáil le haon fhabhrú ón dáta sin i leith. Rinneadh soláthar sna nochtaí thuas do thionchar an athraithe sin ar na dliteanais.

Tá na Comhlachtaí ag obair le riarthóirí faoi láthair chun déileáil leis an leigheas "Cúlghabhálach", atá le cur chun feidhme ón 1 Deireadh Fómhair 2023. Mar thoradh ar an leigheas sin, tabharfar do na comhaltaí lena mbaineann "fothaca rogha iarchurtha" don tréimhse idir an 1 Aibreán 2015 agus an 31 Márta 2022. Féadfaidh comhaltaí an modh fabhraithe sochair (tuarastal deiridh nó tuilleamh meánaithe athluacháilte gairme sa roinn alfa) a roghnú thar an tréimhse leighis as a mbainfidh siad an buntáiste is mó. Ní dóigh go dtabharfar costas deiridh an leighis sin chun críche go ceann i bhfad, agus é le socrú tar éis na ríomhaireachtaí a chur i gcrích do na comhaltaí uile.

Ní dhearnadh aon soláthar sna nochtaí thuas don ghné Chúlghabhálach den leigheas. Ar bhonn na nótaí dliteanais theagmhasaigh roimhe a ullmhaíodh do gach Comhlacht, measaimid go mbeidh costais bhreise an leighis chúlghabhálaigh cothrom le suas le €230k amhail an 31 Nollaig 2022 (2021: €250k)."

19. An Dáta a Údaraíodh Eisiúint

Rinne an Duine Cuntasach (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin) eisiúint na ráiteas airgeadais seo a údarú an 19/12/2023.

Aguisín 1 - Ordachán Cuntas

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

An t-ordachán cuntas a thug Roinn Sláinte an Tuaiscirt agus Roinn Sláinte an Deiscirt, le ceadú na Ranna Airgeadais ó Thuaidh agus ó Dheas, de réir an Ordaithe um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann), 1999, agus an Achta um Chomhaontú na Breataine-na hÉireann, 1999.

Tabharfar sna cuntais bhliantúla léargas fírinneach cóir ar an ioncam, ar an gcaiteachas agus ar an sreabhadh airgid don bhliain airgeadais agus ar an staid gnóthaí amhail deireadh na bliana. Faoi réir an cheanglais sin, ullmhóidh an Comhlacht cuntais don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2018 agus do na blianta airgeadais ina diaidh de réir na nithe seo a leanas:

a) an Treoir maidir le Tuarascálacha Bliantúla agus Cuntais Bhliantúla na gComhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas;

b) treoir eile a eiseoidh na Ranna Airgeadais ó am go chéile i ndáil le cuntais a gceanglaítear go dtabharfaí léargas fírinneach cóir iontu; agus

c) aon nochtaí sonracha eile a cheanglaíonn na Ranna Urraíochta, ach amháin i gcás go gcomhaontófar a mhalairt leis na Ranna Airgeadais. Sa chás sin, tuairisceofar an eisceacht sna nótaí leis na cuntais.

Arna shíniú le húdarás na ranna seo a leanas

An Roinn Sláinte (Tuaisceart Éireann)

Dátaithe
1 Deireadh Fómhair
2019

An Roinn Sláinte (Éire)

Dátaithe
30 Deireadh Fómhair
2019

Nótaí

2022

7 Eastgate Avenue, Eastgate, Little Island, Co. Cork, T45 RX01
7 Ascaill an Gheata Thoir, An tOileán Beag, Co. Chorcaí, T45 RX01
7 Aistyett Avenue, Aistyett, Wee Isle, Co. Cork, T45 RX01

Teil. +353 (0)21 230 4100
Facs +353 (0)21 230 4111
Ríomhphost info@safefood.net